

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. inserate in reklamacije sprejema u p r a v a »Domoljuba«. — Telefon 29-92.

Položaj našega obrtništva

Ze v zadnji številki smo govorili o tesni medsebojni gospodarski odvisnosti kmeta in obrtnika, ki nam jo kaže vsa zgodovina, današnja doba pa še prav posebno. Nekako leta 1929 se je začel položaj našega kmeta vidno poslabševati in od tedaj opazamo od leta do leta večji njegov gospodarski propad. Izprva je imel še nekaj gotovine iz boljših prejšnjih časov, toda kmalu je skopnela tudi ta in pojavila se je beda.

Tedaj je začutil to tudi naš obrtnik. Dokler je imel kmet denar, je popravil še vedno svoja poslopja, kupoval novo obleko, obutev, orodje in druge potrebščine, ko ga je zmanjkalo, je moral nakupe vedno bolj omejevati na najpotrebnejše, prenavljanja pa opuščati. Krpal in popravil je staro in si začel delati sam, kar je le na kak način mogel.

S tem pa je prišel tudi obrtnik ob svojega dosedanjega najboljšega in najzvestejšega odjemalca. Izprva je odpuščal pomočnike, nato omejil število vajencev, pa zadnje čase je prišel tako daleč, da nima niti sam več dela in da zato ne zmore velikih davkov, ki ga vedno bolj tarejo. In sledilo je nujno najhujše, kar si moramo misliti, popoln propad. Da v tem prav nič ne pretiravamo, nam glasno pričajo uradne številkve naše slovenske zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Te nam n. pr. povedo, da je bilo lani prijavljenih v Sloveniji na novo samo 927 obrtnih podjetij, a vrnjenih obrtnih koncesij je bilo 2236. Tako se je torej zmanjšalo samo lani število naših obrtnikov za 1336 in če vzamemo, da je vsako samostojno obrtno podjetje preživljalo povprečno samo tri ljudi (obrnika samega, ženo in enega otroka), dobimo tu 4000 oseb, ki so ostale naenkrat brez zaslužka.

Isto je z našo trgovino. Dokler je imel kmet denar, si je kupoval še vedno speerijsko in drugo blago, ko ga je zmanjkalo, se je moral zadovoljiti s tem, kar je pridelal doma, potrpeti s staro obleko in izrabiti do zadnjega staro orodje. Posledica je bila najprej zastoj, nato pa propadanje trgovine. Tudi v tem pogledu nam nudi točno sliko navedena naša zbornica, ki nam pove, da je bilo lani v Sloveniji prijavljenih samo 777 trgovskih podjetij, objavljenih pa skoro trikrat toliko, to je 2107. Tako se je tudi število samostojnih trgovcev lani zmanjšalo za 1330. In če vzamemo, da je vsaka trgovina preživljala samo štiri ljudi (trgovca samega, ženo in dva otroka), dobimo 5000 oseb, ki so ostale brez kruha, z obrtniki vred skoro 10.000.

Ali se zavedamo, kaj pomenja to pri tako majhnem narodu in v enem samem letu.

Toda s tem še niti nismo pri koncu našega križevnega pota. V teh številkah namreč še niso obseženi oni tisoči pomočnikov, ki so ji hzaradi pomanjkanja dela morali odpustiti obrtniki, ki se sami trenutno še vzdržujejo. Niso obseženi tudi tisti tisoči vajencev, ki jih je danes manj nego jih je bilo pred leti. Mizarskih pomočnikov je pa zaposlenih n. pr. pri nas baje komaj 60 odstotkov in zidar je danes že vesel, če dobi pri podjetnikih zaposlenje kot težak.

Ali je vse to važno tudi za kmeta? Pa še kako! Velik del naših kmetijskih sinov in hčera se je namreč doslej zatekal v obrt. Starejši sin je prevzel doma posestvo, hčerke, recimo, so se pomožile, a izmed mlajših sinov je moral kdo v obrt, če je hotel priti prej ali slej do samostojnega kruha. Toda dandanes se zapirajo kmetu tudi ta vrata, kakor so se že pred par leti zaprla tista, skozi katera je hotel kmet poslati sina v višje šole.

Podatki naše Zbornice TOI pa kažejo še dvoje. Med tem, ko je število obrtnih in trgovskih podjetij padlo lani za 2666, se je število gostilen pri nas pomnožilo za osem (odjav je bilo 358, prijav pa 366). Ali težimo svojo obupno bedo res samo z alkoholom? Ali se bomo rešili iz sedanje obupne stiske, če bomo nanjo za trenutek pozabili pri vinu in žganju. Mož Bog, kam drvimo in kam bomo zagrmeli pri takem stanju.

In končno še nekaj. Dočim propada poleg kmeta na vsej črti tudi obrtnik, pa uspe-

va poleg gostilne očitno tudi industrija, ki je po velikem delu v rokah tujega kapitala. V Sloveniji je bilo namreč lani objavljenih samo osem industrij, na novo pa prijavljenih več kot trikrat toliko, to je 26. Temu se tudi ne moremo čuditi, saj je večina industrije z varstvenimi carinami tako zelo zavarovana in uživa razen tega še najrazličnejše druge ugodnosti, da očitno še vedno dobro uspeva, kar nam kažejo zlasti ogromni dobički, ki jih donajajo industrijske delnice tujim kapitalistom. Dočim ne zasluži kmet pri trdem delu niti močnika več in ostaja obrtnik brezposeln, pa vleče tuj kapitalist še vedno 10, 15 in tudi 20 odstotne obresti brez vsakega dela. Tako vse domače vidno propada, a milijoni romajo vsako leto iz naše zemlje v tujino kot obresti in dividende tujemu kapitalu, ki se pri nas vedno bolj ugnezuje. Judje, ki so jih izgnali iz Hitlerjeve Nemčije, pridno kupujejo naša podjetja ali pa vsaj pristopajo k njim kot družabniki.

Kaj nas uči vse to? Da se na vsej črti ruši oni stan, ki se je doslej stoletja tako ponosno in samozavestno prišteval k vodilnim stanovom človeške družbe, to je obrtniški stan. Če le nekoliko pomislimo na njegovo gospodarsko kulturo in socialno važnost, tedaj mora ta usoda našega obrtništva vzbuditi v nas resno razmišljanje, kako bi to propadanje v interesa vsega slovenskega ljudstva preprečili in kako bi ta stan vnovič dvignili ter okrepili. To namreč ni zadeva le obrtnikov samih, temveč vsega naroda, saj je obrtništvo njegov bistveni del. Pri nas Slovenceh morda še mnogo bolj nego drugod.

—E.

Ukrajinska žaloigra

Med slovanskimi narodi, ki jim svetovna vojna ni prinesla svobode, so tudi Ukrajinci ali Malorusi. Po svojem čuvstovanju so bliže zapadu kot vzhodu. Ukrajinski jezik Slovenec lažje razume, kakor, recimo poljščino ali češčino. Ukrajinci so po svetovni vojni prišli pod Poljsko in Češkoslovaško, največ pa jih je v sovjetski Rusiji, kjer so jih našli nad 40 milijonov. Vsaj deloma po človeško ravnajo z Ukrajinci Čehi, dočim Poljaki, — žalibog — Ukrajince zelo zatirajo in preganjajo, kar ni ne slovansko in ne katoliško. Najbolj grdo pa ravnajo z ubogim ukrajinskim narodom boljševiški nasilniki v Rusiji. Boljševiška rdečkarskomednarodna vlada v Moskvi, ki daje svobodo in samostojnost celo judom in Nemcem, hoče Ukrajince uničiti narodno in gospodarsko. Najbolj sovražijo ruski boljševiki ukrajinskega kmeta, ki je temelj ukrajinskega naroda in ki šteje 85% vsega prebivalstva. Zadnja leta so boljševiki na nečlo-

veški način izgnali čez 2000 najboljših ukrajinskih kmetov v daljno Sibirijo, druge desetisoče pa so poslali sekati les v severna močvirja. Nešteto ruskih vasi so komunisti za kazen dali sežgati. Proti ostalemu ukrajinskemu prebivalstvu izvajajo sovjeti politiko lakote. Ukrajinskim kmetom so pobrali do mala ves živež in tako marajo cele pokrajine umirati od glada.

In vendar, kdo dvigne prst v pomoč ukrajinskemu narodu? Vse molči. Tudi tisti molče, ki ob vsaki močici priliki na glas kriče o slavni bodočnosti vseslovanstva... Najmanj petdeset milijonov slovanskih bratov Ukrajincev trpi v raznih in v večji ali manjši meri narodno in gospodarsko, pa tudi telesno največje mučeništvo. Zelo žalotno pa je to: Ukrajincev ne zatirajo Romani ali Germani, ampak »bratje« Slovani: Rusi, Poljaki, Čehi... Kako dolgo še?

V vsako hišo Domoljuba!

RAZGLED PO SVETU

Bolgarski narod na novih potih

Državni prevrat je dne 19. maja doživela naša bratska sosedna Bolgarija. Vlada g. Mušanova je bila že več dni v krizi, iz katere ni bilo izhoda kakor so si ga želeli merodajni krogi. Kralj in armada sta preko noči prevzela oblast v svoje roke. Kralj je imenoval novo, nestraukarsko vlado s Kimonom Georgijem kot ministrskim predsednikom. Sboranje (parlament) je razpuščeno in voditelje strank, v kolikor meni oblast, da so novi vladi nasprotni, prav pridno gonijo v zapore. Nova vlada je izdala proglas, ki obeta razne važne preuredbe. Zlasti sta pomembni 13. in 14. točka iz-

jave, ki poudarjata, da hoče vlada ohraniti dobre odnose s vsemi državami, zlasti s sosedmi, in da hoče Bolgarija vzpostaviti odnose s sovjetskimi Rusiji.

Casopisje piše, da je bivši ministrski predsednik Cankov hotel proglasiti te dni fašistično diktaturo, ki pa je padla v vodo, ker sta bila kralj in armada hitrejša. Bilo kakor bilo, mi imamo samo eno željo, to namreč, da bi novi državni udar v Bolgariji ne razdružil, ampak zblížal vse Jugoslovane in da bi bil prvi začetek edinstvene, velike jugoslovanske državne zajednice.

Nismo vredni takega papeža

Madjarsko katoliško časopisje je priobčilo nedavno zanimivo izjavo nekega socialističnega zastopnika iz Budapešte. Glasi se:

»Da socialistični strankini tajniki sijajno žive od naših težko prisluženih novcev, mi je znano. Da si naši voditelji dajo napolniti žepo od kapitalistov, tudi to je gotova stvar. Pa nekdo mora za nas kričati, nas poslušati in organizirati. Kam naj gremo, če voditeljem obrnemo hrbet? Ali je katoliška delavska organizacija taka, da bi klonili pred njo kapitalisti? Ni je in tudi je ne bo, če bodo katoličani delali, kakor delajo. Čital sem papeške

enciklike: »Rerum Novarum« in »Quadragesimo anno« prej, kakor so jih prestavili na madjarski jezik. Če bi jo napisal vladar sovjetske republike Stalin — za kar seveda ni zmogel — v dveh tednih bi obe encikliki vsak komunist moral znati na pamet, a za mesec dni bi že iz Avstrije in Madjarske javili v Moskvo: »Izvršeno je«. A vi, katoličani! Vi encikliki lepo skrivate v predalih, da se — vsebina ne izgubi. — Moram vam povedati: Katoličani ne zaslužite papeža, kakršnega imate.« Tudi za nas Slovence veljajo marsikdaj te ostre besede!

ITALIJA

s Vnebovpijoča krivica. V zvezi z ostrimi napadi fašističnega časopisja na tržaškega škofa dr. Fogarja je fašistični pokrajinski tajnik podvzel korake, da se škof dr. Fogar čimprej odstrani iz Trsta. Pokrajinskega tajnika so pred kratkim obiskali vsi poslanci in senatorji Julijske krajine in mu izrazili svoje soglasje s prizadevanjem, da se škof dr. Fogar odstrani. »Trst«, tako so rekli, »je prevažna mejna točka italijanstva, kjer je nemogoča taka cerkvena politika, kot jo vodi dr. Fogar«. Fašistično časopisje piše, da »dr. Fogar ni znal dajati cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega, ter se naj zato čimprej umakne iz Trsta.« — Kakor se vidi, je vzrok gonje zoper tržaškega škofa, Italijana dr. Fogarja ta, ker je bil pravičen napram vsem vernikom svoje škofije, kakor je to njegova dolžnost po pravih Cerkev in po naravnem pravu.

Dogovor z Avstrijo in Madjarsko. Uradno poročajo, da je Mussolini podpisal sporazum med Italijo in Avstrijo, oziroma Madjarsko. Sporazum med Italijo in Avstrijo se tiče dveh stvari: ugodnosti za znatno število avstrijskih industrijskih proizvodov, podobne carinske ugodnosti za gotovo število industrijskih produktov, ki jih uvaža v Avstrijo Italija. — Sporazum med Italijo in Madjarsko vsebuje: obveznosti Italije, da potom družbe »Safin« poskrbi, da bo ogrska vlada prodala 2 milijona kvintalov žita po primerni ceni in obvezo Ogrske, da bo vzela v poštev želje Italije glede carinskih ugodnosti in uvoznih olajšav za italijanske proizvode. — Podpisala se je pogodba med Avstrijo in Italijo, ki se tiče olajšanja in pospešitve italijansko-avstrijskega prometa

preko luke Trst. Obenem se je podpisala podobna pogodba med Italijo in Ogrsko za pospešitev ogrskega prometa preko Reke. — Istočasno so ogrski odposlanci na eni in avstrijski odposlanci na drugi strani podpisali sporazum med dvema državama, na podlagi katerega bo Madjarska prodala Avstriji 2 milijona 200.000 kvintalov žita, dočim bo Avstrija smela izvoziti v Ogrsko večjo količino svojih industrijskih izdelkov nego doslej.

MADJARSKA

s Opravičujejo se. Te dni so madjarski odposlanci na konferenci v švicarski Ženevi krivili Jugoslavijo, da povzroča na meji nemire. Seveda je ravno obratno res. Madjarski nastop v Ženevi je zato Madjarom bolj škodil kot koristil. Da vladni korak vsaj nekoliko opraviči, je madjarski zunanji minister povabil k sebi novinarje in jih skušal prepričati, da je bil ženevski nastop potreben v to svrhu, da se oslabi naraščajoči ugled jugoslovanske diplomacije vsled njene uspešne balkanske politike. Sicer pa — je rekel g. Kanya — je madjarska vlada storila ta korak le na željo iz — Rima.

NEMČIJA

s Malikovalci. Od resnega do smešnega je samo en korak. Tako pravijo. Del Nemcev je v povzdigovanju Hitlerja naravnost zblaznel, zakaj nekateri ga častijo bolj, kakor mi svetnike na oltarjih. Radi malikovanja pred Hitlerjevo sliko se je zdaj pritožila evangelska svobodna cerkev in sicer uspešno, ker je baje tudi Hitler nasproten takemu bogokletstvu. Vendar nam je vse to jasen dokaz, kako daleč pade človek, skregan s pravim Bogom.

LITVA

s »Avtoritativni režim«. Po svetovni vojni so na bivšem ruskem ozemlju, ob Vzhodnem morju nastale tri male republike: Estonska, Latiška in Litva. Te dni nam je brzojav čez noč poročal o »državnem udaru« v Latviji. Izvršil ga je s pomočjo vojaštva predsednik vlade Ulmanis. Opravičuje svoj korak s tem, da parlament ni bil sposoben za delo, da so hoteli polastiti oblasti boljševiki, da bi ne trnja napetost gotovo povzročila državljansko vojno in da je v sedanjih časih Litvencem potreben »avtoritaren režim«. Pod to krinko — trdi neki časopis — se včasih skrijejo vladodržci, da radi ohranitev stolčkov za samozvance, drugače misleče dobre državljane zapirajo ali pa pobesijo, pozabljajoč, da ima vsaka klobasa — dva konca.

AVSTRIJA

s Iz slovenskega Korotana. 30 let že župniku je v Žitara vesi g. Val. Weiss. Vsa fara je z lepo proslavo pokazala, da ljubi svojega duhovnega očeta. Bog ga živi; — V celovški bolnišnici je umrl vzorni vzgojitelj slovenske mladine Hercul, nadučitelj iz Globasnice. — V Celovcu so pokopali pokrškega župnika Avguština Križaja, rodom iz Idrije. — V Borovljah je preminul 23 letni Jakob Spöck, in gostilničarja. — V Goselni vesi se je preselila v večnost Mičejeva mati. — V St. Pavlu na Zili je zapustil solzno dolino mežnar in organizist Bošt. 54 let je zvesto opravljal svojo službo in 55.000 krat je zvonil »Ave Marijo«. — V vili grofa Borna v Porečah bo v poletni dobi bival bivši španski kralj Alfonz s svojima klerama. — Na nenavaden način je umrl dr. Tebor, zdravnik v nemškem Bleibergu. Klicali so ga k neki bolnici na Zilsko Bistrico. Odpravil se je tja s svojim avtom. Med potoma pa se dogodi nesreča, avto se prevrne in zdravnik se težko ponesreči. Umrl je dan nato v belgijski bolnišnici. Ker ni bilo zdravniške pomoči, je umrla tudi bolnica na Bistrici.

DROBNE NOVICE

Novo poljsko vlado je sestavil bivši minister prof. Kozlovski. Zunanja politika nove vlade se ne spremeni.

Triletno zaporo za izvoz dobička (obresti dividend) inozemskih soudeležencev, uvede Turčija. Pametno!

80 rudarjev se je smrtno ponesrečilo v rudniku blizu Buggingena v Nemčiji.

Zopet so začeli napadati parnike kitajski morski roparji.

Samo Italija, Češkoslovaška, Anglaška, Litva in Letonska dobe še posojilo v Ameriki, ker so samo te zadostile svojim obveznostim.

Vožnja z aeroplanom iz Tiflisa čez Kavkaz v Moskvo traja 12 ur (z železnico štiri dni).

14 trgovin in 29 hiš je pogorelo v bolgarskem mestu Plevna.

Čez 4 milijone dolgujejo gospodarjem staronovanski najemniki v Pragi.

Ker se niso hoteli učiti tujih jezikov, je bilo iz turških srednjih šol izključenih nad 600 dijakov.

Za 60 milijonov Din je bil zavarovan za življenje pokojni belgijski kralj Albert, ki se je smrtno ponesrečil.

Granato je nekdo vrغل na dvorišče češko ljudske šole na Dunaju. Mala škoda.

Obvezni poak v letalstvu so uvedli na ameriški gimnaziji v Rochesteru

Velika nesreča v Sveti deželi

Nedavno je doletela mesto Tiberijo ob Genezareškem jezeru v Palestini velika nesreča. Nad jezerom se je utrgal oblak in voda je udrla v mesto. Podrla je več hiš, izruvala mnogo dreves in presenetila mnogo meščanov na ulici. Število mrtvih presega gotovo 50, doslej so pobrali 20 mrličev. Mnogo jih je voda zavlekla s seboj v jezero.

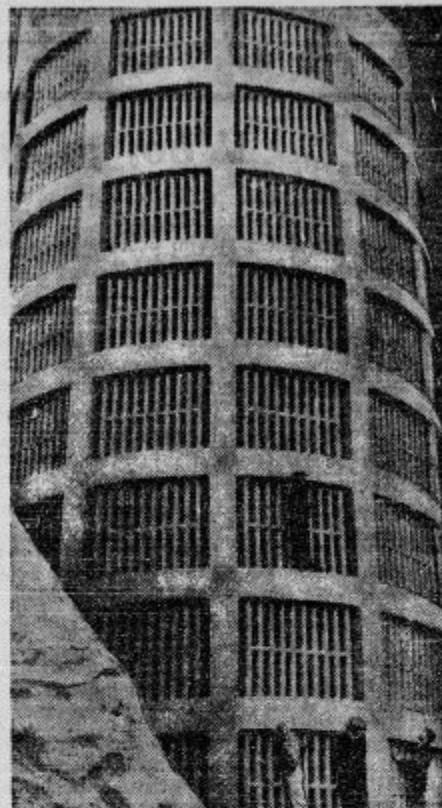
Komaj so se prebivalci nekoliko pomirili, že je prišla nad nje druga nesreča. Med pogrebom žrtev, ki jih je zahtevalo neurje v nedeljo, se je namreč v torek vdrgel oblak. Nad mesto so se zlile ogromne količine vode. Ljudi se je polastila panika, ki je ni mogoče popisati. Vse je bežalo na levo in desno. Voda je iztrgala celo materam otroke iz rok

in jih odnesla s seboj. Čulo se je strahovito vpitje, pomešano z jokom. Ljudje so kar besneli. V tistem trenutku je Genezareško jezero vrglo iz sebe še mnogo mrličev, ki jih je požrlo v nedeljo in ki so izginili med valovjem. Pogled na ulice je bil strašen. Mrliči so ležali vsevprek. Trupla so bila že razpadla. Bati se je, da izbruhnejo kužne bolezni. Voda je odnašala iz hiš pohištvo. Prizanesla ni niti domačim živalim, ki so utonile.

Nova nevihta je preprečila reševalno delo, ki je bilo v polnem teku. Nedeljskim žrtvam so se pridružile nove. V mestu je vse narobe. Prihitelo je 1500 vojakov, ki s pomočjo policije rešujejo, kar se rešiti da. Prebivalstvo je po večini zapustilo mesto in tabori na prostem.

Tiberija ob Genezareškem jezeru.

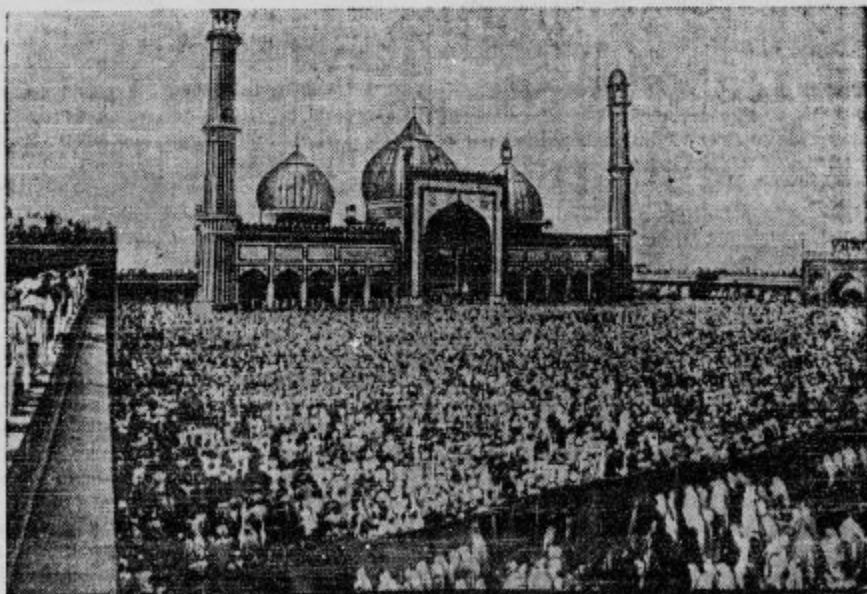
»Babilonski stolp« so baje odkrili na razvalinah starega Babilona. Seveda ni nesporno dognano, da so to res ostanki svetopisemskega stolpa

Stofisoč

in več razumnih gospodarjev, skrbnih gospodinj in uvidevnih ljudi je doslej zapupalo svojo gospodarsko varnost Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani.

Resnično! Prav nikakega pametnega razloga nimaš, da se ji v katerikoli panogi zavarovanja ne bi zaupal tudi ti!

Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«! - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

Mohamedanci so pred mošejo v Delhij demonstrirali proti razdelitvi indijskega ljudstva po kastah. — Indija je dežela nemirov. Te nemire, izvirajoče iz strogo med seboj ločenih plastí ljudstva (kast), izrabljajo mohamedanci s svojo korist

Zaostajanje serne kisline v telesu je za mnoge organe pravi strup. Najprej čuti človek splošno neugodje, utrujenost, nervoznost, slabo spi, tu in tam ga kaj zaboli. Vse to so neki nejasni znaki notranjega zastrupljenja. Za tem obole ledvice, srce, krvne žile, jetra, sledi protin itd. Četudi taki ljudje čisto izgledajo zdravi, vendar hitro podležejo vsaki bolezni, ker imajo mnogo strupa v sebi. Najmočnejše prirodno sredstvo za raztapljanje in izločevanje serne kisline iz krvi je litij. Radenske vode (Zdravilni in Kraljev vrelce) pa so najmočnejši litijski vrelci cele Jugoslavije in so radio-aktivni.

Latvija je doživela nekak državni udar, s katerim so hoteli preprečiti drug državni udar, ki naj bi bil prišel z deanice ali z levce. Sedanja vlada je proglasila izjemno stanje in odgodila parlament. Slika na desni nam kaže ministrskega predsednika Ulmanisa, na levi vojni minister general Balodis

KAJ JE NOVEGA

V boj proti kačji zalegi

Toplota je zbudila iz zimskega spanja tudi strupene kače, ki so se letos kakor tudi lani pojavile v ogromnem številu posebno v Bosni in Hercegovini. Kmetje so že doslej utrpeli znatno škodo, ker se njihova živina rada pase na solčnih krajih, kjer je trava najbolj velika, kjer je pa tudi največ kač. Koliko škode povzročijo strupene kače, nam jasno pove letopis bivše bosanske deželne vlade. V petih letih (od 1907 do 1911) so pičile strupene kače 780 ljudi (40 smrtnih slučajev) in 52.378 konjadov razne živine (10.712 smrtnih slučajev). V teh petih letih so pobili 790.642 strupenih kač. Zadnja leta so se kače razmnožile. Še

Doma narodnega zdravja v Mostarju dr. Dojnič je začel koristno delo. V Nemčiji je našel dober trg za strupene kače in jih tja pošilja živo. Kmetom plačujejo za vsako živo kačo 25 Din. To je v današnjih časih zelo dober vir dohodkov. V bihaški krajini pa tudi drugod državi bi se našlo dovolj lovcev na strupene kače, če bi se kdo pobrigal, da jim najde dober trg za prodajo kač. To bi bila dvojna korist za ljudstvo. Z uničevanjem kač bi od sebe in živine odstranili nevarnost, poleg tega bi pa še zaslužili. Letos so kače pičile že zelo veliko število razne živine, pa tudi ljudi je bilo že precej pičenih.

Zakaj odlašate?

Od 135 brezposelnih učiteljskih kandidatov v dravski banovini, ki so vložili prošnje, je doslej nastavljenih 114. Kaj pa ženske? Za namestitve je zaprosilo 350 učiteljskih kandidatov, od katerih je nastavljenih komaj okrog 50. Poznamo neredke zelo močne družine, ki štejejo same nepreskrbljene člane in med katerimi učiteljske kandidatke čakajo že tri leta na učiteljsko službo. V takih primerih je vendar potreba velika in pomoč nujna. Če se ne motimo, je imel zakon proti dvojnemu zaslužkarstvu socialen namen: pomagati v prvi vrsti najbolj potrebnim brezposelnim obeh spolov.

Da bi eni dobivali službe, drugim pa bi se ponužale n. pr. brezplačne karte za kopanje, da bodo raztrgane in izstradane reve še bolj lačne kot so, to je milo rečeno — norčevanje iz uboge učiteljsko-kandidatske pare. Takozvani zakon proti dvojnemu zaslužkarstvu je zbral tako lepe vsote, da se lahko nastavi vse brezposelno učitelstvo. Službenih mest je tudi dovolj. Učiteljska sploh primanjkuje in ljudje prosijo zanj. Čemu torej odlašanje, če so za zaposlitev tudi učiteljskih kandidatov dani vsi pogoji?

OSEBNE VESTI

dd 75 let je dopolnil g. Ivan Šaselj, upokojeni duhovni svetnik v St. Lovrenem ob Temenci. Zaslužnemu duhovniku in učencu kličemo: Na mnoga leta!

d Dr. Ivo Česnik se je preselil s 5. majem t. l. iz Novega mesta v Ljubljano in etvoril odvetniško pisarno na Kralja Petra trgu št. 3.

DOMAČE NOVICE

d Za glavno skupščino Zadrugne zveze v Ljubljani dne 4. junija polovična voznja ni dovoljena. Kljub temu se odposlanci lahko poslužijo polovične voznje, ako si kupijo legitimacijo za obisk ljubljanskega velesejma, ki se vrši 30. maja do 18. junija.

d Z oviro na vladajoče razmere je minister za finance začasno odredil, da bodo pobirali banovinsko trošarino na vino in žganje v dravski banovini uslužbeni finančne kontrole.

d Občinski dobavitelji in njih mesto v občinskem odboru. Ako je kdo n. pr. danes izvoljen za občinskega odbornika in je obični prejšnje dni ali prejšnja leta kaj dobavil, lahko občinski odbornik še vedno ostane, kakor ga predvideva § 28 zakona o občinah, zadobi veljavo le, ako obstoji kupčijska zveza v trenutku odbornikove razrešitve. Za dobave krajnemu šolskemu odboru pa prej navedeni paragraf sploh ne velja, ker je krajevni šolski odbor samoupravna edinica. Krajevni šolski odbor torej

vsak član občinskega odbora dobavlja kar hoče, ne da bi s tem postavil v nevarnost svoj občinski stolček. Tako nekako je razsodilo upravno sodišče v Celju, dne 24. aprila 1934.

d Ozdravitev neugodnega položaja v Zvezi hrvatskih kmetijskih zadrug naj bi se po predlogu bana Perovića izvršila na ta način, da bi zadrugarji za ureditev prispevali 6 milijonov, po 6 milijonov pa bi dali banovina in država.

d Izkoriščevalci bede. Pri nas se vedno bolj množijo pritožbe, da se na dražbah prodaja živina in blago za tako nizko ceno, da je dolžnik dostikrat gospodarsko docela uničen. Tako se je poročalo na zadnji občni seji naše zbornice, da se je trgovcu prodalo na 12.000 Din ocenjeno blago za 3000 Din. Zaani so nam primeri, ko se je kmetovalcu prodala lepa živina na javni dražbi za tako nizko ceno, da je dobil od voja po 1 Din od 1 kg žive teže. Neki ubogi vdovi se je vse njeno imetje, ki je bilo vredno nad 7000 Din, prodalo na dražbi za 1500 Din, eno uro kasneje pa so kupci že prodali naprej to blago za dočikom 1000 Din. Podobne pritožbe prihajajo iz vseh krajev in je vedno več ljudi, ki izkoriščajo bedo našega ljudstva.

d Novo trnovo za barve gradi v Pobrežju pri Mariboru industrijalec Toman.

d Ustavljene naseljevanje v južne kraje. Poverjenstvo agrarne reforme iz Skoplja je obvestilo vse občine v Hrvatskem Zagorju, da se ne bo več sprejemalo prošenj za na-

VINA

za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni v Ljubljani

seljevanje v južnih krajih Jugoslavije in ta radi tega, ker je takih prošenj že prevelo. Od l. 1919 do danes jih je dospelo preko 15.000. d Trnovo svilenih tkanin zgrade v Strumici. Padec cene kokonov (mešički sviloprepjke, iz katerih dobivajo svilene ulje), ki so glavni dohodek tamošnjega prebivalstva, je prisilil zadrugo v Strumici, da ustanovi lastno tovarno.

d Dokončan je 930 m dolgi predor »Sopota« pri srbskem Požarevcu. Delali so ga dve in pol leti.

Moštova esenca

»MOSTINE«. Z našo umetno esenco si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. — Cena 1 steklenici in 150 litrov 20 Din, po pošti 40 Din, 2 steklenici po pošti 60 Din. — Dobi se samo v

DROGERIJI KANC, LJUBLJANA
Žilavska ulica in v »Nebočniku«.

d Če ti kdo očita, da si »punktaš«, ga lahko tožiš in bo obsojen. Tako je izreklo v nekem slučaju sodišče v Brdu in je obsojdo potrdilo tudi okrožno sodišče v Ljubljani. Nekateri gospodje pri nas, ki so do zadnjega imeli v zakupu narodnost in državotvornost, se te besede kaj radi poslužujejo. Jim bo treba nekoliko stopiti na prste.

d Osebe z 9 otroki in kulak. Na vprašanje, ali niso osebe z devetimi ali več otroki oproščene po členu 11 zakona o davku na samce in o davčni oprostitvi oseb z 9 ali več otroki, podvržene potni obveznosti po zakonu o nedržavnih cestah in gradnjah, je finančni minister izdal tole pojasnilo. Osebe z 9 ali več otroki, ki so oproščene posrednega davka in doklad, ne plačajo potnih obveznosti po zakonu o nedržavnih cestah, če ne plačajo davkov v vseh oblikah več ko 500 Din in če njihovi najmlajši otroci ni starejši od 14 let. Te osebe so dolžne to dokazati oblastvom, ki so pristojna za potne obveznosti.

d V dobi strupenih kač. Nenavadno veliko strupenih kač se je pokazalo na planini Motajnici v okraju Prnjavor v Bosni. Delavci, ki hodijo tja delat, jih srečujejo na vsak korak in jih ubijajo. Doslej se je zgodilo že več nesreč. V Motajnici živi posebna vrsta progastih strupenih kač, kakršnih drugod ne poznajo. Delavci in kmetje se seveda te strupene golazni hudo boje. Najlažje se jih branijo s tobakovim dimom, ker kače beže, ko zaduhajo dim.

— Živčno in duševno bolnim povzroči zelo mila, naravna »Frazz-Josef« gnetilca dobro prebavo, čisto glavo in mirno spanje. Po izkušnjah slovitih zdravnikov za živčne bolezni je najtopleje priporočati rabo Frazz-Josef« vode tudi pri težkih obolenjih možganov in hrbtnega možga.

d Zunanji ministri držav Male zveze so se sopes sestali. To pot v Belgradu. Razpravljali so o podpisu nenapadalnega dogovora z Bolgarijo, ki naj omogoči popolen balkanski sporazum. Nadalje so govorili o priznanju sovjetske Rusije in o bodočem delu Male zveze.

d 32 kg težak zob. Ribič Rifat Hadžić je pri Slavonskem Brodu v Savi z mrežo lovil ribe. Sava je na tistem kraju, kjer je vrget mrežo, globoka več ko 30 metrov. Ko je naposled s težavo izlekel mrežo, je zagledal v njej neko dolgo in teško stvar, podobno ogromnim oklom. Bil je mamutov zob, iz-

kor so pozneje ugotovili strokovnjaki. Zob je 32 kg težak in dva metra dolg. Naravoslovec trdi, da je zob nad 30.000 let star in je od mamuta, ki je nekadaj v velikem številu živel v odnotnih pragozidih. Mamut je bil podoben slonu, vendar večji.

d Angliško brodovje sestavljeno iz 159 ladij, obišče v juliju naše Primorje.

d Izvoz jugoslovanske živine v Italijo, ki je po povišanju italijanskih carin popolnoma prenehal, se je v zadnjem času zopet začel, ker je cena živini na italijanskem trgu narasla.

d S parnikom iz Beograda na Dunaj. Dne 15. maja je letos prvič odplul ekspresni parnik rečne plovbe iz Beograda na Dunaj, s čimer se je začel redni tedenski promet na progi Dunaj—Bratislava—Pešta—Belgrad—Turnseverin in obratno. Ze s prvo ekspresno ladjo se je odpeljalo na Dunaj samo iz Beograda okoli 100 potnikov, med njimi tudi rodbina turškega zunanega ministra Tefrika Ruždi beja in njegovo spremstvo, ki potuje na Dunaj. Zato so na parniku razobesili razen državne zastave tudi zastavo turške republike.

d Te dni je končal pouk na realki v Splitu, ki poslej ne bo več obstajala. Realka je doživela polnih 70 let in je dala Dalmaciji mnogo odličnih osebnosti.

d Tri milijone je dala Slovenija za razne koleke v letošnjih prvih štirih mesecih.

d Radi razpečevanja ponarejenih 1000 dinarskih bankovcev so pred ljubljanskim sodiščem dobili: Basilisco Armido 3 leta, Besednjak Albert 3 leta, Golebiowski Roman 2 leti, Baraga Ludvik 8 mesecev zapora. Vsi so bili obsojeni na manjše in večje denarne globe.

d Odpuščen občinski tajnik je tožil kamniški občinski odbor za odškodnino v znesku trimesečne plače, ker so ga odpustili brez odpovedi in brez utemeljenih razlogov. Občina je bila obsojena na izplačilo odškodnine v znesku 4500 Din in na poravnavo pravnih stroškov.

Za srce, ledvice, kamac, želodec, jetra, notranje žile in žilnice krvi je vendar najboljša naša prirodna Radenska slatina. Zahtevajte z dopisnico brezplačno broščuro o zdravljenju in prospekte. — Kopalnice in zdravilišče Slatina-Radenci, Slovenija.

NESREČE

d Pogorela je hiša posestnika Črtaliča na Vinjem vrhu pri St. Jerneju.

d V mariborski okolici zopet dva požara: v Račah je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Ivana Stanglerja, v Seloven pa je uničil požar hlev in hišo posestnika Franca Superja.

d Požar je uničil gospodarsko in stanovanjsko poslopje posestniku in županu Jožefu Zeleniku v Jeršoveh pri Ptujju.

d Trije posestniki so bili prizadeti po požaru v Vidoneh, v mariborski okolici, namreč Anton Zelko, Franc Vrečič in Jurij Vrečič.

d Nenadoma je po drči pridrvelo drevo. V četrtek, dne 17. t. m., je napravil tretji

Ne ure ne dneva ne veš!

Morda že jutri izgubijo Tvoji malčki skrbnega očeta, zlato mamico. Kako jih najgotoveje oskrbiš? Le s solidnim zavarovanjem za slučaj smrti ali doživetja pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani.

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani PLANINKA-ČAJ BAHOVEC. Priden je le, če nosi:

1. zaščitni žig, — 2. ime proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana, — 3. paket mora biti vezan in plombiran.

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi:

»PLANINKA-ČAJ BAHOVEC« iz Ljubljane.

Reg. pod Šp. br. 75
od 5. 11. 1932

letnik zasebnega ženskega učiteljica iz Maribora izlet v Logarsko dolino. Dekleta so si ogledala izvir Savinje, nato pa jih je nekaj odšlo tudi k slapu blizu novega kopalnišča pri planinskem domu, kjer so hotele napraviti nekaj fotografskih posnetkov. Ko so se dekleta nahajala v takem položaju, je nenadoma po drči pridrvelo drevo in zadelo dijakinjo Marženko Grossmann v glavo, da je bila takoj mrtva. Drugo dijakinjo Mileno Kocuvanovo pa je drevo udarilo v levo nogo in jo ji zlomilo.

d Avtomobil je do smrti povozil Martinčka, sinčka — edinea pekovskega mojstra g. Muleja na Bledu.

d V Kolpi je utonil 19 letni zidarski delavec Franc Povše, iz Toplice pri Novem mestu.

d Po stopnicah je padel in si zlomil tilnik 36 letni kleparski pomočnik Trebičnik Metod v Gaberju pri Celju.

d Ke je zagrabil za tokovodno žico 380 voltov, je našel smrt 28 letni delavec Simon Jure iz Studenčice pri Lescah.

d Vlak je do smrti povozil Franceta Dovžana, 20 letnega delavca v tovarni na Javorniku pri Jesenicah.

d Nesreča za nesrečo. V Velikih Svecih pri Stični so vaščani popravljali avonik. Pri tem delu je padel z zvonika 37 letni Alojzij Piškur, poljski dinar, ter dobil hude notranje poškodbe. Nakopana plast pa se je podrla in zasula 17 letnega delavca Antona Podlesnika, ki je dobil notranje poškodbe. — 49 letni Peter Kovač, posestnik in župan iz Loke pri Zidanem mostu, je pri trku z drugim kolesarjem dobil hude poškodbe na glavi. Njegove poškodbe so slej ko prej resne.

— Pri slabosti je naravna »Franz Josefov« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno

NOVI GROBOVI

d Na mekinjskem pokopališču so pokopali 32 letno delavko Ano Grošljevo. To je že 12. žrtev znane hude nesreče v kamniški smodnišnici.

d Le Križ nam sveti govori... V Smarju pri Jelšah je umrl trgovec in posestnik Ivan Gajšek. — V Krčevini pri Ptujju je preminula Olga Zavec. — V ptujski bolnišnici je zapustil solzno dolino 50 letni Anton Logožar, mizar iz Ptujja in 54 letna Marija Meško, posestnica iz Muretincev. — V Žabjeku, občina Rogoznica je zapustil solzno dolino 46 letni železničar Simon Rašel. — V Kranju je zaspala v Gospodu Mara Blagnetova. — V Zalogu je odšla po večno plačilo blaga žena 86 letna Marija Rebec, doma iz St. Petra na Krasu. — V Novi Cerkvi pri Vojniku je umrl 91 letni Jankovič Franc, klobučarski mojster iz Vitanja. — V Splitu je preminula 20 letna Ana Breznik roj. Prosnik iz Središča. — V Ljubljani so umrli:

svetnik želez direkcije v p. Pavel Blinc, železničar v p. Kovač Jakob, 83 letni ljubljanski meščan Franc Verbič, radijski tehnik Ladislav Erbežnik in Alojzija Pavšič roj. Medvešek. Naj počivajo v miru!

RAZNO

n V Domu pri sv. Jožefu nad Celjem bodo tridnevne duh. vaje. Začetek vsakikrat ob 6 zjutraj zadnjega imenovanega dne. — V juniju: Za dekleta od 2. do 6. junija. — Za žene od 23.—27. junija. — Valiju: Za dekleta od 3. do 7. julija. — Za gospodinje v župniščih od 23. do 27. julija. — V avgustu: Za dekleta od 4. do 8. in od 18. do 22. avgusta. — V septembru: Za fante od 6. do 10. sept. — Za dekleta od 22. do 26. septembra. — Vzdrževalnina za ves čas 75 Din. Pišite na naslov: Dom duh. vaj pri sv. Jožefu nad Celjem.

d Dve božji poti z enim romanjem. Romanje v Maribor, k svetišču Presv. Sreca Jezusovega in k baziliki Matere Milosti v duh 28. in 29. junija, priredi dobrodelno društvo »Varstvo« v Ljubljani. Romarji se pripeljejo v Maribor s tremi posebnimi vlaki: iz Kranja, Ljubljane in iz Brežic. Vožnja za v Maribor in nazaj z romarsko izkaznico stane iz Kranja—Ljubljana 80 Din, iz Brežic pa 70 Din. Podrobna pojasnila dobite če pišete dopisnico na naslov: »Po božjem svetju, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 17.

d Zborovanja vinogradnikov v Mariboru. VIII. redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru bo 26. maja ob 16. in VI. vinarski kongres 27. maja ob 9 v Mariboru (hotel Orel). Na kongresu se bodo obravnavala vprašanja: Obnova vinogradov. Pridelovanje in prodaja namiznega grozdja. Svetovni in domači vinski trg. Zatiranje trsnih škodljivcev. — 27. maja bodo poučni izleti. V interesu vsakega vinogradnika je, da se navedenih prireditve udeleži.

— Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz Josefov« grenčice.

NAZGANILA

n Slovesnost blagoslovitve in kronanja kipa Marije Pomočnice v župni cerkvi v Pečah pri Moravčah bo v nedeljo 27. maja popoldne ob pol treh. Po slovesni posvetitvi cele župnije Mariji Pomočnici bo obhod z novo kronanin kipom po vasi. Vabljeni so vsi častilci Marije Pomočnice, zlasti vsi iz lepe Moravske doline.

n Živinski in kramarski sejma se vrši na Polšanju v petek, dne 25. maja 1934, to je na sv. Urbana dan. Kupci se vabite.

n Gojenke ban. kmet. gospodinjkega tečaja v D. M. v Polju naznanjajo, da se zaključit trimesečni tečaj z razstavo, ki bo v nedeljo 27. maja odprta od 8 zjutraj do 5 popoldne v Soli D. M. v Polju. Priporočamo se za obilen obisk.

Sprejem v škofijski zavod sv. Stanislava

Na škofijski klasični gimnaziji v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano se bodo vršili sprejemni izpiti za I. razred dne 22. in 23. junija. K sprejemnemu izpitu se bodo pripustili samo tisti učenci, ki nameravajo prositi za sprejem v zavod in so se rodili v letih 1921 do 1924 ter so dovršili vsaj štirirazredno osnovno šolo. Kjer je 5 ali 6 razredna šola, navadno ne zadostujejo samo 4 razredi, ampak je treba zaradi slovnicega znanja vsaj 5 razredov.

S 5 Din kolkovane prijave za sprejemni izpit naj se do 15. junija 1934 prineso ali pošljejo ravnateljstvu škofijske klasične gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano. Priloži naj se: 1. šolski izkaz (knjižica), 2. rojstni in krstni list, 3. dopisnica z natančnim naslovom, da bo moglo ravnateljstvo prosilca pravočasno obvestiti, kateri dan naj pride k izpitu.

Kdor naredi sprejemni izpit, s tem še ni sprejet v zavod, ampak mora v ta namen pri vodstvu zavoda vložiti še posebno prošnjo, ki je pa ni treba kolkovati.

Sprejemajo se le telesno zdravi, нравno nepokvarjeni in dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih, krščanskih staršev; zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovniškemu stanu. Prvi namen zavoda je namreč vzgoja duhovniškega naraščaja. Zato se daje vsem dijakom temu namenu primerna vzgoja, četudi se nihče ne sili, da bi moral iti v bogoslovje, ako nima za to veselja ali poklica.

Prošnje za sprejem v zavod se sicer naslove na škofijski ordinariat v Ljubljani, a prineso jih starši oziroma njihovi namestniki osebno vodstvu zavoda v St. Vidu, in sicer najbolje na dan sprejemnega izpita, da si tako prihranijo dvojno pot. Ob isti priliki predstavijo vodstvu tudi dečka, da ga osebno spozna.

Za sprejem v zavod sv. Stanislava pa lahko prosijo tekom meseca julija tudi taki učenci, ki bodo naredili sprejemni izpit na katerikoli državni gimnaziji. V tem primeru morajo prošnji za sprejem priložiti šolski izkaz s potrdilom o opravljenem izpitu ter rojstni in krstni list.

V II., III. in IV. gimn. razred se sprejemajo samo dobri in nepokvarjeni dijaki s klasičnih gimnazij, z odličnimi in prav dobrimi izpričevani. Ponavljalci se ne sprejemajo. Prošnji za sprejem naj prilože zadnje šolsko izpričevalo ter rojstni in krstni list. Priglasiti se morajo tekom meseca julija, avgusta se ne sprejemajo več.

Letno plačilo se določa po izpričevalu in gnotnih razmerah dotične družine. Najvišje plačilo za dečke ljubljanske škofije znaša za celo šolsko leto 6000 Din; za dečke iz drugih škofij pa 7000 Din. Plača se lahko tudi z življenjem po tekočih tržnih cenah. Ubožnim prosilcem z odličnimi izpričevani se ta znesek primerno zniža. Če se dijak dobro izkaže s pridnostjo, pobožnostno in vlnudnostjo, uživa glede plačila v nadaljnjih razredih še večje ugodnosti. Odličnim dijakom kmečkih in delavskih staršev se naklanjajo tudi razne podpore, v kolikor so pač vodstvu na razpolago. — Vsa druga pojasnila glede oblike, knjig itd., se dobe o priliki zglasitve v zavodu.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano.

Dežeta, ki so se udeležila domačih duhovnih vaj v Lomu nad Tržičem

Med proslavo Device Orleanske v Parizu je prišlo do spopada med desničarskimi organizacijami in komunisti. Posegla je vmes policija. Naša slika nam kaže buren prizor v ulice Avenue des Champs Elysees

Gori!

Vsak dan gori in milijone Vašega premoženja požira ognjeni Moloh. Kdo Vam pomaga? Le smiselno zavarovanje pri naši domači Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani.

Francois Coty, znani proizvajalec dišav, je nenadoma izginil iz Pariza. Pravijo, da se je pravočasno skril. Njegove tvornice dišav so zašle menda v težavo. Zadnja leta je izdajal lasten list »Ami du Peuple«. Tudi z listom je imel izgubo. Baje je tudi preveč špekuliral

»Ziv torpedo« se imenuje najnovejša in najdlja japonske mornarice. Ta torpedo je nekoliko večji kakor navadni, a ima posebno lastnost: vanj se spravi dva mornarja, ki torpedo vodita! Z drugimi besedami se to pravi: Kadar bi bilo treba s torpedom napasti sovražnika, se morata mornarja s torpedom pognati v sovražno ladjo in se žrtvovati. Japonci imajo mnogo takšnih mornarjev. Splošno je znano, da imajo Japonci čudne ideje o življenju in njegovi vrednosti. Poveljstvo mornarice je pozvalo mornarje, naj se prostovoljno javijo za takšno službo. Potrebovalo je 800 mož. V resnici se jih je javilo 5000.

AMERIKA

s Tako dela Amerikal Bivši ameriški državni tajnik Mellon je bil obsojen na 696 tisoč dolarjev globe, ker je plačal premalo davka. Obenem je bil obsojen na naknadno plačilo davkov v višini 1,300.000 dolarjev.

V VSAKO HIŠO DOMOLJUBA!

PO DOMOVINI

Katoliški Slovenci!

V dnevih socialne bede in težke gospodarke preizkušnje gradi slovenski narod svojo prvo župno cerkev, posvečeno velikima apostoloma Slovanov, sv. bratoma Cirilu in Metodu. Neomajna ljubezen do Boga in zvestoba veri naših očetov sta ustvarjali ta hram božji. Dvakrat težka je bila v tem času skrb za denarna sredstva.

A tista čudovita slovenska požrtvovalnost, ki je obsula našo prelepo zemljo s stotinami belih cerkva tja do najbolj zapuščenega samotnega hriba, je kakor sonce, ki premaga temo noči. Izpolnjujoč besede božjega Zveličarja, »naj ne ve levica, kaj dela desnica«, ste prinašali darove, dobri slovenski ljudje, in nebeški Oče ne bo štel med najmanjše tistih, ki so bili kakor dar uboge svetopisemske vdove.

Dragi Slovenci! Bogu ste posojali in On Vam bo vse povrnil s stoterimi obrestmi!

V beli Ljubljani, v srcu slovenske zemlje, ob stari cerkvi sv. Krištofa, se dviga zdaj prelepa hiša božja. Naš veliki arhitekt, prof. Plečnik ji je izoblikoval podobo.

Bog je spremljal naše delo in ga blagoslovil.

V nedeljo, 1. julija 1934 bo prevzvišeni knezoškof g. dr. Gregorij Rožman slovesno posvetil to prvo župnijsko cerkev sv. Cirila in Metoda na Slovenskem in odprl vrata v slovensko narodno svetišče, v naš Velehrad. Katoliški Slovenci!

Tisoč let in čez je minilo, odkar je po velikih blagovestnikih sv. Cirila in Metoda pri-

sijalo slovanskemu rodu sonce svete vere, tisoč let in čez, odkar sta sveta brata položila temelje slovanski duhovni zgradbi — slovanski kulturi.

Sveta brata — misijonarja po božji volji! Kakor sveča, ki sama sebe porablja, da sveti drugim! H Gospodu sta odšla po plačilo, potem ko sta dala sebe za nas do zadnjega utripa. A luč, ki sta nam jo prižgala in nam ž njo svetila, ni umrla z njima, saj je bila to luč od nebeške Luči, ki sveti vekomaj! Kakor velika zvezda vodnica je sijala potem v najbolj bridkih dneh slovenske zgodovine na pot naših prednikov in nas je privedla v svobodne dni, in za večne čase bo svetila našemu narodu.

Zato bodi 1. julij letos praznik nas vseh, velika zahvalna molitev slovenskega naroda k Bogu in velikima apostolskima bratoma, velik dan v zgodovini cirilometodijske misli.

Svet je nam Slovincem kraj, kjer stoji nova cerkev. Saj počivajo na njivi božji pri Sv. Krištofu tisoči in tisoči naših ljudi, med njimi nepregledna vrsta velikih umskih delavcev, ki so posvetili svoje življenje slovanski kulturi.

Zato bodi 1. julij letos tudi njihov velik spominski dan.

In v soboto na večer pred tem velikim narodnim praznikom, zažgite, slovenski fantje, kresove po naših hribih in gorah, da se dvignejo njih plameni kakor velika zahvalna pesem slovenskega naroda k Bogu veliko milost luči svete vere, ki nam jo

je prižgal po sv. Cirilu in Metodu, kakor velika naša zahvalna pesem za božje darove v prošlih dneh in kakor goreča prošnja za blagoslov v bodočih dneh. To bodi kakor starokrščanska vigilija k velikemu narodnemu prazniku.

Na praznik sam — 1. julija — pa poročaj, slovenski narod, prvič v svoj slovenski Velehrad!

Zupnija sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Iz zagrebške torbe.
(Zagreb.)

Rokovnjači! Saj jih poznate! Pa jih Zagreb pozna še bolj. Pozna jih kar dvojce! Najprej so bili to oni, ki so bili prvi zavedni in redni obiskovalci slovenske službe božje pri Sv. Roku! Kar »rokovnjači« so jim rekli. No, pa si niso iz tega kar nič etorili! Dobro, torej prav! Smo pa rokovnjači. Zato pa je nekam čudno zgedel velik plakat, v razbojniškem obrazu, s rokovnjaškim napisom, pritrjen na cerkvi sv. Roka, ki je napovedoval, kje in kako se bo vprizorila slovenska narodna igra »Rokovnjači«. Tako bi torej imeli v zagrebški torbi več vrst rokovnjačev. Pa v ospredju zanimanja so bili oni, ki jih je Slomskovo poslovno društvo uprizorilo v malem gledališču! Malo drzno je bilo za Slomskovo društvo, da se je podstopilo tega. Nekateri so že upali, da se bodo lahko malo ponorečevali iz onega, ki je zidal turki, pa mu je denarja zmanjkalo... Pa se ni obneslo, škodozejnim namreč! Dvorana je bila polna, igranje izbora. Vse, kar je zavedno slovenskega, je prišlo in je bilo videti tudi prav mnogo slovenske inteligence. Celo zagrebški listi so priznali tej prireditvi vsestranski uspeh in poudarili posebno, da so bili zastopani vsi stanovi. Taka je bila ta zadnja rokovnjaška zgodba, ki je naredila čast slovenskemu imenu. — Šmarnice! Kot povsod! Pa vendar niso povsod tako, kot so tu v Zagrebu »na Kanalu«. Celo novo mesto je zrastle po vojni, kjer je gotovo 10.000 ljudi, a cerkve nobene! Dobrih ljudi pa vendarle veliko! Pa vidijo, da rabijo cerkev, a denarja ni. Pa so iznajdljivi. Tudi oni bi radi šmarnice. Pa so si postavili križ, in tam okrog, kjer naj bi nekdo stala cerkev, se zbirajo vsak večer in sla-

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

>Nikoli, gospa, se dobro spominjam, da nikoli. Večkrat pa je tudi zelo vesela in dovtipna, da se ji moramo smejati, dasi smo utrujene in razvnete po dnevni poti, ko čakamo svojih služabnic. Včasih tudi prepeva čudne stare normanske pesmi o časih vojvode Viljema, ki so jako lepe; pa tudi kratke saksonske suženjske pesmi, ki jih ne moremo razumeti.<

>Jaz je še nikdar nisem čula, da bi pela ali se smejala,< je rekla Eleanor zamišljeno.

>Vpričo vaše milosti je zelo resna. Opažila sem to. Nemara je to angleška šega.<

>Tudi jaz sem teh misli.< Kraljica se je spomnila na Gilberta in bi rada vedela, ali je bil on kdaj vesel. >Ampak da se vrnem k vašemu vprašanju,< je nadaljevala, >kaj naj storim za tega šloveka?<

Govorila je hladno in malomarno, pri tem pa je pozorno motrila obraz dvornice Ane.

>Kaj bi vi storili?< je vprašala, ker plemkinja ni dala odgovora.

>Pred vsem mu ne bi poslala zlata,< je odgovorila Ana. >Ker se je pa to zgodilo, mu vaša milost lahko pokloni samo kako veliko čast, ki bo samo čast, ne zlato.<

>Vitez še ni!<

>Podelite mu torej viteštvo in čast. Vaša milost je imenovala že mnogo vitezov —

Gaston de Castagnac — saj tista šega, da so sprejemali viteštvo samo od cerkve, je minula.<

>Čula sem ga, da je priznal, da sprejme viteštvo samo od svoje vladarice ali pa sploh ne. Ne mara niti grba na svojem ščitu, kakor ga mnogi imajo, da na bojišču pokažejo, da so plemenitega rodu.<

>Podelite mu torej — grb, ki bo v večno čast njegovi hiši in v spomin na hrabro, dobro izvršeno dejanje za kraljico.<

In potem? Naj bo to vse?<

>In potem ga, če je res vrl možak, kakor je videti, določite za kako veliko, važno nalogo ter mu velite, da naj zopet tvega življenje za vašo milost in za sveti križ.<

>Izvrstno! Vaš svet je bil vedno dober.

Kakšno nalogo naj mu poverimo?<

>Gospa, Nemei so bili izdani od grških kažipotov in vodnikov grškega cesarja, tudi mi nimamo drugih, tako da pride zdaj vrsta na nas, ako nam bodo kazali pot. Ako je drago vaše milosti, dovolite, da si ta Anglež izbere take možake, ki jim zaupa, in da hodi vedno pred nami, dokler ne dospemo v Sirijo; spotoma naj on nam pošilja sporočila in mi zopet njemu; pred vsem pa naj tako namesto nas prenaša največjo nevarnost.<

>To bi bila v resnici častna naloga,< je rekla kraljica zamišljeno in prebledela, ne da bi se zmenila za svetovalko, ki je uprla pogled vanjo. >V tem primeru ne učaka konca pota,< je pristavila s tihim glasom.

>Boljše je umreti za križ, kakor umreti

ali živeti za ljubezen ženske,< je rekla Ana iz Aucha in globoka vera je zvenela iz njenih besedi.

Kraljica jo je pogledala in bi rada vedela, koliko je spoznala njeno skrivnost; ne nadoma pa se je bila spomnila, da je bila prebledela, in je hitro rekla:

>Kakšen grb naj podelim za ščit tega možaka?< je vprašala ter se vrnila k stvari, da bi se izognila tistega, kar jo je preveč ganilo.

>Križ,< je odgovorila Ana. >Recimo — zakaj ne križ vaše milosti? Križ akvitanski?<

Kraljica ni slišala njenih besedi; zatopila se je v sanje in videla v duhu Gilberta, kako je s peščico srčnih vojakov jezdil v gotovo smrt, jezdil v zasedo strašnih Seldžukov, bil prestreljen od pušice — in je zadet od ene v beli vrat omahnil na sedlu nazaj. Groza jo je izpreletela in zdrznila se je, kakor bi se bila prebudila.

>Kaj ste rekli?< je vprašala. >Mislila sem na nekaj drugega.<

>Dejala sem, da naj mu vaša milost podeli akvitanski križ v grb,< je odgovorila Ana.

Z mirnimi, črnimi očmi je opazovala kraljico, ne kakor bi kaj zasumila, marveč z nekim globokim, ženskim sočutjem; saj je tudi ona nekda ljubila in osmi dan po poroki je njen mož odšel z drugimi proti Mavrom v južnih gorah. Nekdaj dan so ga ji pa prinesli mrtvega na njegovem ščitu, zavitega v osoljene kože, in poslednjikrat je videla njegov obraz. Zaradi tega je sprejela križ, ne tako

ve Kraljico majnika — Kraljico brezdomcev. — Točo smo imeli. Tako se je vsula na binokostno nedeljo malo po sedmi zvečer, da je bilo kar vse beko. Po okoliških vinogradih je napravila veliko škodo. Tudi iz Zagorja in od drugod nosijo malo vesele vesti.

† Franc Šiler

(Smartno pri Kranju)

Dne 19. maja smo pokopali posestnika Franceta Šiler iz Zg. Bitnja. 58 let star je podlegel mrtvoudu. Zapušča ženo in devet odraslih sinov in hčera. Pokojnik je bil ugleden, delaven in pošten krščanski mož. Bil je podučitelj »Sitarice zadruges«, odbornik »Del. podpornega društva«, odbornik zadrugs »Delavski dom« in v boljših časih občinski svetovalec in podžupan. »Domoljub« je dolga leta prihajal v njegovo hišo. Bog naj umrlemu njegova dobra dela bogato poplača, žalujoče preostale naj pa potolaži.

Naš maj

(Smartno pri Litiji)

V maju doživlja naša župnija razveseljive dogodke. Smarnice imamo vsak dan zjutraj in zvečer. Lep je majniški oltar, za katerega se trudijo in žrtvujejo dekleta. Mar. kongregacije, da je vsako soboto ves v novem, svežem cvetju. — K prvemu sv. obhajilu je pristopilo v Smartnem in Litiji 144 otrok. Oboji so bili pogoščeni in obdarovani s spominki. — Nad vse lepa pa je bila nedelja 13. maja, ko je bil blagoslovljen prapor fantovske kongregacije. Ob 8 so imeli člani mladinskih kongregacij skupno sv. obhajilo. Fantje in dekleta so ob tej priliki napolnili prostorno cerkev in vsi pristopili k obhajilni mizi. Kdor jih je videl, je moral pritrditi: naša mladina hodi po pravih potih, tako mladina je naš ponos, naš up, naša bodočnost. Popoldne je imel g. arhidijakon, stolni kanonik dr. Tomaž Klinar, globoko zamišljen slavnostni govor, ki je vžgal navzoče in jim segel globoko v srce. Blagoslovil je nato prapor, delo kiparja Slavka Pengova iz Ljubljane. Po cerkveni slavnosti se je vršila akademija v Društvenem domu. Nastopili so fantje z govori, deklamacijami, petjem, in med drugimi tudi predvajali v zboru znano pesem Makabejskih bratov. Vse navzoče so nastopi fantov zelo zadovoljili.

Razno

(Dev. Martja v Polju)

Preteklo nedeljo je bil sprejem v fantovsko Marijino kongregacijo, ki se je s tem dnem pomnožila na 50 članov. Nič boljsega si ne morejo v teh za fante tako viharnih časih zbrati kot mogočno varstvo Marije. — K letošnjim smarničnim pobožnostim prihajajo verniki v prav velikem številu. Vpeljali smo ljudsko petje pri litanijah. Istotako se je pri nedeljski šolski sv. maši vplevalo liturgično petje šolske mladine. — Pribodajo nedelja, 27. maja bo prvo sv. obhajilo. Po sv. maši bo v domu mal prigrizek. Popoldan pa bo temu pomenljivemu dnevu primerna igrica h kateri so vabljeni tudi starši, prvoobhajancev. — Da bo letošnja procesija sv. Resnjega Telesa te mveličastnejša, žele iz nekaterih vasi priti k procesiji v narodni noši, kar je v nekaterih župnijah že običajno. Naproseni smo, da tem potom povabimo mladino, ostali vasi, da se pridruži Fužincem, ki so sprožili to lepo željo. — Nesreča nikoli ne počiva! V gostilni g. Požarja v Zalogu je že priletna, boleha sorodnica se je v postelji zadušila in napol zgorela predno je prišla pomoč. V Vevčah pa je dveletni sinček krojača g. Babnika po nesreči padel v posodo vrelega luga, ter zadobil take opekline, da je podlegel poškodbam. Obe nesreči sta pretresli farane, ki globoko soobstnjujejo s svojci.

»Ficudrajzarja« pričakujemo.

(Log pri Radečah.)

Letos poteče sto let, odkar je bila pomlad podobna letošnji. Grozde je že meseca maja cvetelo. Ko sem bil pred par dveti v vinogradu, mi je prinesel veter pod nos tisti fini vonj, ki ga nima nobena druga roža na svetu, vonj grozdnega cveta. Če bo šlo vse po sreči, smemo pričakovati letos izredno vinsko letino. Pred sto leti, tako mi je pravil maj prednik, so ljudje nalašč hodili v vinograde, da so skrali v svoja pljuča blagodejni vonj grozdnega cveta. Takrat ni bilo dežja od novega leta do Adventa. Grozde je na trtbah dozorela tako, da je bilo podobno suhim rozinam ali pa cvetbam. Vino iz takega grozđa je bilo silno močno. Gorje onemu, ki je pogledal takrat malo bolj globoko v barjilo. Takoj ga je žlahtni vinski sok položil na tla. Če doživim jesen, ga bom Va-

ma g. urednik in g. ravnatelj tiskarne, ki nam preskrbita vsak teden »Domoljub«, prišel eno večjo barjilo letošnje kapljice, da ga bo mo skupaj pokusili. Pozdrav »Domoljub« in njegovim čitateljem! — Janez Trboč. Log pri Radečah.

Razno.

(Sv. Jurij pod Kumom.)

Pomlad je letos bujna, da take se ne pomnimo. Sv. Jurij je bil že ves v zavezuju in cvetju. Tudi letina dobro kaže. Bog nas varuj kakšne šibe božje, pa bomo tudi letos pridelali dovolj za sebe in za živino. — Naše cerkveno žganje in celodnevno čiščenje se je prav lepo vršilo. Nekateri seveda te dneve milosti »prunjujejo« pri litru v gostilni. — Prvega maja so nas obiskali Zagorjani v velikem številu. Oni so imeli njihov župnik in naš znanec g. Markez za izletnike sv. mašo. — Naši rekruti, ki so števili, so že odšli v vojaško službo. Le Poštnika je odšlo k vojakom 36 fantov. Želimo, da bi se fantje veselili in zdravi vrtili med nas.

Solski praznik.

(Krka.)

Krka se pripravlja na veliko slavnost; poslavila bo v nedeljo, 27. maja dva znamenita jubileja: 90 letnico rojstva bivšega šol. upravitelja na Krki, g. Ivana Lobeta ter 125 letnico krške šole. Visoka starost vsakega zemljanca je častiljiva; koliko več spoštovanja pa vzbuja v človeku podoba devetdesetletnega starca — učitelja, to se pravi vzgojitelja našega rodu. Nekje sem bral te besede: »Slovenski narod sta rešila dva stanova: slovenski duhovnik in — slovenski učitelj.« Morda se v današnjih časih premalo zavedamo pomena teh besed. Slovenski učitelj, to se pravi, človek, ki je izšel iz naroda, ki ga je narod takorekoč dvignil iz med svojih sinov, da bo vodnik in klicar mlademu rodu, da spozna Resnico in smisel življenja! Marsikaj bomo ob tem jubileju lahko obudili v sebi; morda tudi spomin na naše napeke v preteklosti. — In drugi jubilej: 125 letnica krške šole. Napoleonova Ilirija nam je prinesla. Od tedaj dalje se je šolski pouk zelo vršil. Skromno je bilo to prvo šol. poslopje, s slamo krito in le z eno učno sobo. Pozneje sta nastali dve novi šoli: na Polju pri Mlucih (pisatelj J. Jurčič je hodil še na Krko), in na Korinju. Zgodovina razvoja šolstva nam p-

kakor mnogo drugih njenih tovarišic, nekako labkomiselno, marveč resno, da je iskala junaško smrt na bojišču časti v upanju na bodočo življenje.

»Rea.« je rekla kraljica, »križ akvitanski naj prejme. Poiščite plemiča ali oprodo, ki je vešč slikanja; pošljite tudi po Angležev ščit.«

»Gospa.« je rekla Ana, »jaz sama znam uporabljati čopič in z vašim dovoljenjem naslikam grb vpricho vas.«

V onih časih ni bilo nič nenavadnega, ako so bile Francozinje bolj vešče take umetnosti kot moški; Eleanor je bila vesela tega in je velela, naj hitro prinesejo ščit; to nalogo je poverila dvema pažema, ki sta v kratkem imela postati oprode.

Toda Atrik, ki je ležal pred Gilbertovim šotorom v senci, žvečil travo in si želel, da bi bil doma na Angleškem, ni dovolil odposlancema, da bi brez dovoljenja njegovega gospodarja odnesla ščit; zaradi tega je poklical Dunstana, ki je stopil v šotor in vprašal Gilberta, kaj naj stori. Tedaj je Gilbert sam stopil ven, se ustavljal med vrati in vprašal mladeniča, kaj in kako.

»Midva veva samo to, da nama je od kraljice naročeno, da ji prineseva ščit.«

»Vzemits ga. In povejta njeni milosti, da prosim oprostjenja, ker je ščit staromoden in ima zaokrožen hrbet; bil je namreč last mojega očeta. Povejta ji še, da ima ona sicer moč vzeti ga, da me pa ni volja prodati ga in da sploh ničesar ne vzamem zanj.«

Mladeniča sta ga začudena gledala, kakor bi dvojnita, da je pri zdravi pameti. Ko sta pa odšla, je listi, ki je nosil ščit, rekel tovarišu, da ne smeta povedati njegovih besedi, češ, da so nevljudne in bi utegnile njima samima biti v škodo. Drugi pa je bil za to, da povesta resnico, zlasti ker se lahko sklicujeta na Gilbertova tovariša, da pričata o resničnosti njegovih besedi.

»Ako naju na laži zasačijo,« je rekel, »jih bova dobila.«

Bila sta namreč še mlada, paža in ne oprode, in še vedno vajenca.

»Prav tako jih bova dobila, če nevljudno poveva kraljici njegove besede,« je dejal prvi.

»Batine naju čakajo tako ali tako,« je odgovoril in se nasmajal svojemu dovtipu, toda nekoliko nemirno.

»Pa ti govori za obadva,« je končal tovariš, »vedno govoriš resnico.«

Tako sta dospela h kraljici in postavila ščit pred njo; nobeden pa ni izpregovoril besedice.

»Sta videla gospoda, čegar last je ta ščit?« je vprašala.

»Da, gospa,« sta odgovorila v eni sapi.

»Je kaj rekel? Nimata nobenega sporočila?«

»Rekel je, gospa — — je začel eden in umolknil.«

»Res, gospa, rekel je, da naj poveva vaši milosti — — je začel drugi.«

Toda upadel mu je pogum in tudi on je umolknil.

»Kaj je rekel?« je vprašala kraljica in nagubala čelo. »Govorita vendar!«

»Ako vaša milost dovoli, gospod je rekel, da je to ščit njegovega očeta.«

»In da prosim odpustjanja, ako je staromodno,« je pristavil drugi.

»In da ga ni voljan prodati,« je končal oni, ki je bil pogumnejši.

Nato je stopil nazaj; njegov tovariš prav tako, in bilo je videti, kakor bi se skušala skriti drug drugemu za hrbet; kajti kraljice oči so se iskrale od srda in krasne ustnice so se ji narahlo odprle, da so se videli beli zobje, ki so bili trdo stisnjeni. Mahoma pa se je zopet umirila, vzela denarja iz torbice, dala vsakemu zlat in rekla mirno:

»Vrta dečalka sta, ko mi prinašata tako sporočilo. Ako pa slučajno doznam, da sta ga na potu izpremenila, dobi vsak toliko udarcev, kolikor ima grški bezant (zlat denar) francoskih denierjev (nekd. francoski srebrni denar) — skoraj dvomim, da kateri vaju va koliko je to.«

»Golo resnico sva govorila, gospa,« sta rekla obadva v eni sapi, »in ponižno zahvaljujva vašo milost.«

Odslovila jih je, se vsedla in ogledovala ščit pred seboj, Ana pa je molče čakala. Eleanor so oči žarele, roke so ji bile mrzle in rada bi si jih mela, ako bi ne bile tako trdno sklenjene.

»Nevleško je od njega, da govori take besede,« je naposled vzkliknila, kakor bi ji bile njegove besede užalilo.

tovo nudi lepo sliko, kako se je širila izobrazba v najbolj oddaljene hribovske vasi, pokaže nam pa tudi izredno vneto našega ljudstva za izobrazbo; saj je večino šol postavilo ljudstvo skoro samo. Spored naših slavnosti: Ob pol 10 sv. maša in cerkv. govor, ki ga bo imel jubilatov učence, g. župnik Lojze Zupanc. Po maši bodo na trgu pred cerkvijo slavnostni govori, izročitev odlikovanja, poklonitev daril in častnih diplom. V proslavo 125-letnice krške šole bo ob 3 pop. slavnostna predstava Finžgarjeve drame »Naša krič in petje mladinskega zbora. Pridite v obilnem številu!

Sv. birna v blejskem kotu (Ribno.)

V blejski kot spada pet župnij: Bled, Zasip, Gorje, Boh. Bela in Ribno. V Zasipu je prevzvišen začel birnati. v Ribnem pa končal. Povsod so ga častitljivo sprejeli. Posebno veličasten je bil sprejem v Ribnem. Do hotela Petran na Mlinem mu je šlo naproti 37 gasilcev na konjih in 7 voz je bilo deklet v narodnih nošah. Veličasten je bil sprejod ob blejskem jezeru, da je vse hitelo gledat. Fotografali so ineli veliko posla. Tudi avtomobili so bili zelo obzirni. V farini vasi je bilo vse v mlajih in zelenju. Prednica Mar. družbe je organizirala dekleta, da so spietla mnogo vencev ter okrasila z njimi cerkev. Vrli župan g. Matevž Cengle je vodil delo zunaj cerkve. Pri slavlolu je bilo mnogo ljudstva, šolska mladina brez učiteljstva, občinski odbor z g. županom na čelu in zastopniki raznih organizacij. Deklica je škola lepo pozdravila ter mu izročila šopek cvetlic, pozdravili so ga g. župan in zastopniki društev. Zvečer je zapel podoknico močan moški zbor tri krasne pesmi pod vodstvom domačega organista.

Razno

(St. Jernej na Dolenskem.)

Prelepa je bila nedelja 13. maja za našo faro. 150 prvoobhajancev je prejele prvič Gospodovo telo. Srečni smo bili vsi, ko smo gledali veselje čistih in redoljnih otroških src. Popoldne pa so bili vsi prvoobhajaučki, pa tudi nekaj drugih otrok, sprejeti v Marijin vrtec. — Na Vnebohod je bila v Dol. Stari vasi prava bitka, ki je zahtevala eno smrtno žrtev in več ranjenih. Žrtev poboja je bil 48 letni posestnik Pavlič. Kdo je kriv, bo dognala sodna razpra-

va. Nobeden izmed teh, ki so bili pri pretepu, ni bil pri kričaneckem nauku, kakor piše neki ljubljanski dnevaik, marveč so se vračali iz vinograda, najbrž ne popolnoma trezni. Pavlič je umrl ponoči okrog pol 3. Dubovnik mu je mogel podeliti le odvezo in sveto maziljenje. Pokojnikov sin Jože je v oskrbi usmiljenih bratov v Kandiji in je njegovo stanje že precej boljše. — V torek 15. maja je udarila strela v hišo g. Reclja Franca na Razdrtem. Gospodar je pokazal prisotnost duha: prvi je bil na strehi, začel trgoati slamo kjer je tlela, polival z vodo in obvaroval nesreče sebe in sosede. Škode je kljub temu precej.

Veselo in žalostno.

(Mekinjce.)

Ravno za Binkošti je bil temeljito popravljen tron za kip Marij. Sreca. S tem je bila izpolnjena želja Marijinih častilcev, ki so z lepimi darovi omogočili to delo. Posebno zaslugu pri tem ima g. Klemen, podobar v Kamniku, ki je za jako nizko ceno ves tron pozlatil. — Dve žrtvi zadnje nesreče v tovarni smo pri nas položili k večnemu počitku: Julijano Vrhovnik in Ano Grošelj. Pogreba prve kot svoje zveste članice se je dekl. Mar. družba udeležila skoro polnoštevno z zastavo. Pri pogrebu obeh žrtvev pa so bili poleg vodstva tovarne zastopani po večini vsi stanovski tovariši in tovarišice. Pri pogledu na ti primeroma mladi žrtvi je malokatero oko ostalo suho. Naj počivata v miru!

Župni gasilski izlet.

(Vel. Stanga.)

Dne 13. maja je bil župni gasilski izlet v Vel. Stango, katerega so se udeležile vse gasilske čete litijske gasilske župe. Ob 10 je bila sv. maša s slovesnosti primernim cerkv. govorom. Po sv. maši so odkorakale gasilske čete na prostor pred cerkvijo, kjer je bilo zborovanje. Navzoči Valavelci so sklenili slediti sosedom s tem, da bodo ustanovili v kratkem gasil. četo. Velika Stanga je po svoji narvni legi turistično in letoviščarjem zelo prikupljiva točka zaradi zanimivega razgleda kakor tudi zaradi znamenite romarske božje poti k sv. Antonu, kateremu so se letos gasilci priporočili da bi v družbi s sv. Florijanom varovali naše domove pred ognjem in elementarnimi neizgodami.

Prijaznim Stangarjem smo hvalečni. Veliko Stango pa vsakemu izletniku in častilecu sv. Antona toplo priporočamo.

Sv. birna.

(Goriče.)

Dne 30. aprila je bila v Goričah birna. Prevzvišeni se je pripeljal 29. aprila iz Tržiča. Naproti so mu šli fantje, jezdeci in kolezarji ter dekleta v narodnih nošah. Sprejema se je udeležila velika množica. Bila je ravno nedelja, zato so prišli ljudje tudi iz bližnje okolice. Cela župnija je tekmovala, da bi veličastno sprejela svojega višjega pastirja. Dekleta so pletla vence, fantje in moške postavljali mlaje. Cerkev je bila lepo ozaljšana, vsa v vencih. Drugi dan je bilo pri birni 52 otrok. Prevzvišenemu boji hvala za v srce segajoče besede. — Bodi še omenjeno, da je ravno pred birno dobila naša župna cerkev dvojce novih oken (Kathedralglas) v prezbitერი. Izvršil jih je g. Rajko Susnik iz Šiške pri Ljubljani v vso zadovoljnost.

Razno.

(Boh. Bistrica.)

Dne 16. maja je bila v naši župniji sv. birna. Fantje so postavili okrog 60 mlajev, najvišji je meril 38 m; ni veliko zaozastajal za Hitlerjevimi. Cerkev je bila vsa okrašena s cveticami in venci, katerih so dekleta napletla 600 m. Prav lepa je bila podoknica; mešeni in moški pevski zbor sta zapela nekaj koroških narodnih in drugih; tudi bohinske himne niso pozabili. Zvonik, iz katerega so spuščali rakete, je bil ves razsvetljen; pokalo in streljalo je tako, da je bilo veselje in to vse v proslavo ljubljene nadpastirja, ki je prvič prišel v našo sredo. — Markotovičev iz Kamenj so delali v ponedeljek 14. maja na polju. S seboj so vzeli tudi dvehletnega Tončka. Ta se je na polju kmalu naveličal in jo je mahnil domov. Na potu se je izgubil. Domov ga ni bilo. Cela vas ga je iskala povsod; našli so ga šele četrty dan mrtvega v gozdu. Hudo prizadete starše naj Bog tolaži. — V kratki dobi pol leta so imeli pri Lazarjevih na Bistrici tri mrlice. Umrl je Lojze, elek. uradnik, inž. Maks in Franca. Pomrli so vsi za jetiko. Lansko leto jim je pogorela hiša, letos pa trije mrličji. Povsod dovolj križev!

Dvornica je še dalje molčala in kraljica je uprla svoje žareče oči vanjo.

»Nobene besede nimate. Ali ni bilo ne-viteško od njega?«

»Gospa,« je odgovorila Ana, »ker ste ga hoteli z zlatom plačati; ker vam je rešil življenje, se ni čuditi, ako misli, da hočete kupiti njegovo orožje.«

Po teh besedah ste dolgo molčali in iz zunanega dela šotora so priplavali nežni, udušeni glasovi žensk, ki so se razgovarjale in smejale. Naposled se je oglasila kraljica, vendar je govorila kakor sama pri sebi.

»Prav je imel,« je rekla bridko, nekoliko povabila glavo in vzdihnila. »Naslikajte mi ta ščit,« je pristavila čez nekoliko časa in se zopet mirno ozrla kvišku. »Na sinjemodrem polju mu naredite zlat akvitanski križ — za mene!«

Vstala je in počasi hodila gori in doli po šotoru; sem in tja se je ozrla na Ano. Ta je poslala po barve, ki jih je imela nastrgane na ploči iz belega mramorja, in po majhno ogrevalno posodo z živim ogljem, v kateri je ogrevalno trinožniku stala majhna bakrena posoda raztopljenega voska pomešanega s smoljo. Pogrela je čopič na vosku in nadela nanj dragoceno modro barvo, ki jo je potem zelo večje raztegnila preko vsega dolgega ščita. Ko se je barva ohladila, se je zaradi smole močno strdila; potem je z ravnilom in šestilom izmerila križ in njegove enako velike rožaste dele in ga spretno risala; kraljica je pozorno sledila njenim izrjenim prstom. Na zadnje je prevlekla križ z arabskim gu-

mom, pritisnila nanj s pomočjo ostrega jeklenega orodja debele zlate liste, pihala na vsak list, brž ko ga je položila na ščit, da ga pritrdi, ter ga potem gladila z zajčjo nogo. Ko je bil ves križ tako z zlatimi listi prevlečen in posušen, je vzela kos mehkega usnja, si ga ovila okoli kazalec, oprezno sledila orisom križa in odzela toliko zlate pene, kolikor je je segalo čez nagumani prostor. Vse to se je bila naučila od nekega Italijana, ki je bil prišel v Auch, da poslika kapelo v domači hiši.

Kraljica je bila sedla že mnogo prej predno je bilo delo dovršeno, in oči so ji pozorno sledile Aninemu čopiču in prstom; od ostalih žensk pa ni nobena izpregovorila besedice.

»Lep ščit to,« je rekla Eleanor, ko je bilo delo dovršeno. »Gospa Ana, ali naj mu ga pošljem v šotor ali naj njega pozovem semkaj? Kaj bi storili, ako bi bili na mojem mestu?«

»Gospa, poslala bi po Angleža. Iz rok vaše milosti ne more zavrniti te časti.«

Eleanor ni odgovorila besedice; čez nekoliko časa je vstala in se obrnila v stran.

»Tudi smrt ne,« je rekla tiho kakor sama pri sebi in pritisnila roko ob čelo. »Pošljite ponj in me pustite samo, dokler ne pride; bodite pa navzoči, ko bo on tukaj,« je pristavila z različnim glasom; povabila je glavo, ne da bi pogledala Ano, in odšla iz šotora.

Visoki, staromodni ščit je stal naslonjen ob mizo. Eleanor ga je pogledala in njen obraz je bil ganjen in oči motne. Vzdignila ga je z obema rokama in se čudila njegovi teži;

nato je odgrnila neko zaveso ter položila ščit na oltar, ki je stal tam, ločen po zavesi od ostalega šotorovega prostora, in služil kot nekaka molilnica kakor je bila navada v kraljevskih sobanah. Nato je pokleknila in sklenila roke.

Eleanor ni bila nevelikodušna, ni bila nepravična v svojem sreju; zaslužila je milo sodbo; saj je storila vse, kar je bilo v njenih močeh, da se je borila zoper svojo ljubezen zaradi kraljevske časti in zaradi bolnega dekleta, ki je bila sicer slaba tekunica, ki pa je ljubila Gilberta Warda prav tako kot ona, samo manj sebično. Ko je klečala, si je mislila, da bojuje hud boj svojega življenja in da bi lahko enkrat za vselej doprinesla žrtev, da bi le-ta utegnila sčasoma postati zelo velika.

Nameravala ga je poslati pred vso vojsko in sto proti eni bi lahko stavila, da mu je smrt gotova. Umre naj — to je bilo posvečenje žrtve. Mrtvega v slavi, mrtvega zaradi Kristusa, mrtvega v neomadeževani čistosti mladega viteštva ga bi lahko vedno ljubila brez strahu in govorila nožne besede na njegovem grobu. Ni bilo kruto poslati ga v tako smrt, ako so bili njegovi dnevi šteti; in on sam bi ji bil gotovo hvaležen, ker je izbrala baš njega izmed vseh drugih, da bi v neprestani smrtni nevarnosti vodil sprednjo stražo; pot križa vodi namreč proti nebu. Ako bi ga mu pa posrečilo, da bi prišel živ iz voharske mečev, bi si pridobil neverjetno slavo za vse svoje življenje.

(Nadaljevanje prihodnj.)

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Vojaških oblasti ti dogodki niso presenetili, vendar so slej ko prej računale na zanesljivost svojih čet. Policija je bila v naglici opremljena s strojnimi puškami, voditelj meščanske opozicije, dumin predsednik Rodzjanko, je ostro obsodil nemire, a ostala opozicija se je posvetovala z vlado, kako bi jih zatri. Toda bilo je prepozno. Zmerni socialisti so sklicevali brezkončna posvetovanja, boljševiki so metali med razjarjene množice revolucionarna gesla proti vojni, carizmu, za razdelitev zemlje in za ustanovitev sovjetov. Trmasti car, ki se je mudil v glavnem vojnem stanu, je še vedno odklanjal vsako popuščanje in je dne 11. marca zvečer naročil petrograjskemu vojaškemu poveljniku »likvidirati nemire«. Naslednjega jutra je bil podoben Petrograd vojaškemu taboru. Že je kazalo, da utegne režim še obvladati mesto, ponoči je izvršila policija na tisoče aretacij (zajela je ob tej priliki tudi ves boljševiški odbor ravno pri posvetovanju) in vlada je prosila dumin opozicijo naj pomiri delavstvo. Toda to se je v kljub vsem vladnim ukrepom zbralo zopet na ulicah, marsikje prodirlo tudi brezbrizne vojaške kordone, drugod so se posamezni vojaški oddelki že celo pridružili množicam. Zvečer sta prestopila na stran upornikov že dva polka v celoti, ponoči pa nato še velik del ostalega vojaštva, ki ga je bilo samo v Petrogradu in bližnji okolici 170.000. Rodzjanko je poslal obupen brzobjav carju in armadnim poveljnikom, da bi rešil vsaj monarhijo, toda namesto da bi car vsaj sedaj, v zadnjem hipu rešil, kar se je sploh še rešiti dalo, je odredil — odgoditev dume. Zato je bil pa to tudi njegov — poslednji ukaz.

Dne 13. februarja zjutraj so revolucionarni polki pod vodstvom narednika Kirpičnikova zvalili na svojo stran še zadnje ostanke garnizije in zaprli velik del častnikov, a vojaštvom pomešane delavske množice so naskočile jetnišnice in osvobodile kaznjence, zaigali so obsovažno sodno palačo, popoldne so se pa podale proti dumi. Ker so meščanske stranke izgubile glavo, je hitel delavstvu nasproti Kerenski z nekaterimi tovariši in pozdravil množice. »Progressivni blok« se še vedno ni upal prevzeti vodstva revolucije, pač pa so razne delavske skupine že ta dan osnovala različni izvršilni odbor delavskega sovjeta, v katerem so imeli vodstvo zmerni socialistični poslanci. Tako se je ta postavil na čelo revolucije, čeprav je imel zaradi splošne anarhije še malo upliva. Uporniki so brez pravega vodstva razgrajali po mestu in zapirali vidnejše zastopnike obsovažene caristične reakcije. Ako bi imela vlada le nekaj res dobrih čet, bi bila še vedno z lahkoto ugnala to neorganizirano maso, toda dne 14. marca ni bila v popolnem razsulu in na strani upornikov le vsa petrograjska garnizija, temveč še tudi vse okoliške.

Silno klaverno vlogo je pa igrala v teh usodnih dnevih дума. Ko je bilo popolno razsulo režima je očitno, se je dumin »progressivni blok« še vedno posvetoval z vlado, kako obvladati nemire. Ko so revolucionarji že privlekli v dumo obsovažene stare ministre, je še vedno mislil na to, kako bi jih varoval, a ko so stotisočglave množice delavstva in vojaštva zahtevale od dume, naj vendarle že prevzame vodstvo, se ta ni upala sestati niti k rednemu zborovanju, češ da je — odgodena. Da je morala v takih okoliščinah izgubiti prav vsak ugled, je jasno. Glede na to je

sovjet pod predsedstvom Ceidzeja že na svojem prvem zborovanju dne 13. marca zvečer izdal nekaj najnujnejših ukrepov (ustanovil je aprivizijsko in vojaško komisijo, sklenil izdajati »Izvestjac«, ker so vsi listi prenehali, imenoval je komisarje za posamezne mestne okraje itd.). Šele sedaj se je zganila tudi дума. Izvolila je poseben 12 članski odbor (v njem sta bila od socialistov Kerenski in Ceidze), in ko je revolucija že na vsej fronti zmagala, se je odpeljal Rodzjanko k ministrskemu predsedniku Golcinu — prosil ga, naj demisionira. Ta se seveda ni obotavljal in je brzobjavno svetoval carju, naj poveri vlado neki priljubljeni osebnosti. Tedaj stopraj se je tudi car Nikolaj II. zavedel resnosti položaja, vendar omejeni in trmasti vladar še vedno ni odnehal. Odklonil je demisijo Golcinov in naročil generalu Ivanovu, naj takoj odvede s fronte več polkov v Petrograd ter zadušil revolucijo. Toda že pri zbiranju teh čet se je pokazala tudi popolna nezanesljivost frontnega vojaštva in še preden je prispel Ivanov v prestolico, se je že izjalovilo njegovo poslanstvo.

Ker car ni sprejel Golcinove demisije, končno tudi duminem odboru ni preostajalo drugega kot prevzeti vladno oblast. Ponoči od 13. na 14. marca se je posvetoval, kaj mu je ukreniti. Ena njegovih največjih skrbi je bila — rešiti dinastijo, zato je pregovarjal carjevega brata Mihajla, naj bi prevzel diktaturo. Popolnoma nedorasla svoji zgodovinski nalogi дума ni šla za tem, da bi se postavila na čelo revoluciji in jo vodila v pravilno smer, temveč jo je potem, ko je dejansko in proti njeni volji že zmagala, skušala naknadno obvladati. Tako je imel revolucionarni Petrograd dne 14. marca zjutraj prav za prav dve vladi: dumin odbor in sovjet.

Tedaj je morala дума gledati na to, da dobi tudi vajeti v roke. Že dne 14. marca je izvila najprej sovjetu iz rok vojaško komisijo in imenovala vsem panogam državne uprave posebne komisarje, ki so obvestili takoj vso Rusijo o izvršenih dogodkih. Istega dne so izrazili dumi svojo lojalnost vsi oni častniki in čete, ki so stale doslej še v ozadju in se niso vmešavale v dogodke. Prva skrb dume je pa seveda morala biti, da vzpostavi red in disciplino v armadi. Toda njenega razkroja ni mogla preprečiti nobena sila več. Vse odredbe dume so ostale brez učinka, vojaki so velik del oficirjev kmalo pobili, drugi so pobegnili in se poskrili. Ker je дума v svoji kratkovidnosti neprestano govorila o nadaljevanju vojne do zmagovitega konca, so gledali vojaki pod vplivom žilave boljševiške agitacije v dumi prav za prav le nadaljevanje starega režima, ki so ga pravkar strmoglavili. Glede na to so tudi ogorčeno odklonili poslušnost častnikom in duminim proglašom ter se naslonili na — sovjet. Izvolili so 9 svojih zastopnikov v njegov izvršilni odbor, ki je izdal potem še dne 15. marca na vso organizacijo svoje zgodovinske »I. poveljce«. V njem je odbor odredil, da imajo vse vojaške edinice izvoliti takoj svoje zastopnike v sovjet, da je vse vojaštvo v političnem pogledu podrejeno le sovjetu, da je izvenslužbeno pozdravljanje častnikov odpravljeno itd. To povelje je zadalo še zadnji smrtni sunek stari carski armadi. K upornikom sta prešla še kronstadska posadka in mornarica, pijani vojaki so razsajali po mestu in hiteli domov. Spetoma so uganjali razni nasilstva ter spravili promet daleč naokrog v popolno razsulo. Dumin odbor je skušal od sovjetov izsiliti preklic tega povelja, toda zaman, in pet dni nato je moral celo novi vojni minister sprejeti večino teh določb v svoje lastno povelje, s čemer je bil sovjetom zagotovljen vodilni vpliv na armado.

RAZNO

Sporazum se je dosegel med stavkovnimi delavci iz mariborske (kabin Doctor in drug) in predstavniški podjetja Delavci so nastopili delo Tovarna jim plača tednevno mezdo, ob kateri so bili radi stavka, so nastopu dela pa se počasi pogajanja radi zvišani meзде. Veliko zatlogo mirno in naglo ureden meздеnega spora si je pridobil vodja mariborskega policijskega komisarja dr. Hacin, ki je vodil pogajanja.

Ono nedeljo so bile v švicarskem kantona Bern volitve devetdesetletne v. de. Izvoljeni so bili tudi trije socialno demokratski člani.

Pogodba med italijansko in Trboveljsko prenoskopno družbo je torej značala dobavo premoja iz slovenskih rudnikov. Da se zagotovo najprej ne bi življenje potrebnosti, se vrie zadnje tedna in dni posvetovanja, strovanje pri vseh moških čimeljih za posilvanje zračni premoja — kar a predpogoj za nastanek r. darjev. Pogod. da se ne le vedno več praznovalo, s tudi, da je TKD nekakšna omešila delo s strojna obratom. Značilo je a pr., da značilo plače delavstva na mesec: pri prazničnem obratu v mestarni 100.000 Da novouvedena trošarina cement na tedensko 15 do 500 tisoč Dain.

Popoln nedeljski peš tek so dosežili brivski pomočniki in pomočnice v Mariboru.

12.000 učiteljev odpote v Franciji, največ iz političnih razlogov, ker v večina francoskih učiteljev komunistično poborvanje.

Nova avstrijska stran ni všeč marksistični »Delavski politiki«. Proti ruski Rusiji, kjer ima milijon komunistov-delavcev vse pravice, okrog 10 milijonov drugih stavov pa nima nobene besede — nad to Rusijo se glaslo naših »rdečih« sereda v vzemirja.

Končala se je stavka delavcev in telegrafistov lesne industrije »Bosa Boise«. Delavci so dosežli 10% zvišanje plač.

30 tisoč socialistov se je navedlovala za svoje pravice nedavno na delavskem shodu v ameriškem Njujorku.

Stalno pada brezposelnost v Angliji.

DROBTINE

Zviti krojač. »Dragi gospod,« je nagovoril neki krojač v Madridu svojega odjemalca, ki ga je grešal na cesti. »Kako morete nositi tako obleko? To je res glava reklama za mojo trdko. Pojdite s menoj. Ziljak je bom in jo osemil popolnoma brezplačno, ker ne maram, da bi vaši znanzi slabo mislili o vašem krojaču.« Naročnik je rad sledil

uslužnemu mostru in se na tistem smejal njegovi postrežljivosti, ker obleke še vedno ni plačal. Ko pa je dospel v delavnico in odločil sukno, telovnik, blado, so že prišli po krojača obveščeni stražniki in prijeli nemarnega dolžnika. Moral je pred sodnika, ki mu je obljubil poslati na dom izterjalca in ga vrne tega še kaznovan z globo.

Zaobljuba rešenih mornarjev. Francoska trijamborka »Rousique« je postala frtev oceanškega viharja. Moštvo je štele nad 20 ljudi, od katerih

so se rešili samo štirje mornarji. Ko so se borili v viharju temi za življenje, so se zaobljubil: Če bomo kdaj prišli domov, bomo pet dni zaporedoma bosti romali v cerkev No tre Dame in Cancala — ob svitu je rešil angleški parnik »Darnouler«. Ko so se povrnilo ribiči v domačo bretonsko vas, so takoj izvršili zaobljubo. V spremstvu dšobovskih in šterilnih vernikov so vsak dan bosti in nopoliti romali v pristanišče Cancala, da se zahvalijo N. rji za čudežno pomoč.

Močvirje moskitov

Neki ameriški novinar je pred leti pripovedoval: »Hotel sem peš potovati iz Vermonta v Canaan. Proti večeru sem dospel na grič. Odondot sem v daljavi zagledal bele canaanske hiše. Nalotel sem na nekoga farmerja. Vprašal sem ga, ali grem po pravi poti. Odvrnil mi je: »Ta pot je prava in najkrajša.«

Potem se je naslonil na svojo sekuro in nadaljeval: »Nocoj pač ne smete naprej! Pot drži skozi močvaru moskitov. Kmalu se bo stemnilo.« — »Tako? Ali ni pot široka in trdna?« — »Seveda! Tudi je ne morete izgrešiti. Vendar ne boste živi prišli, kamor ste namenjeni!«

»Kako to? Ali so v močvirju morilci?« — »Da! Na milijone jih je. Moskiti se dvignejo v mraku in nihče ne more skozi!« (Moskiti so neke vrste komarji. Op. ur.)

Prisrčno sem se zasmel. Moskit ni večji kakor navadna rejena muha. Zahvalil sem se farmerju in hotel oditi.

Zavpil je: »Stojte! Ali ste neumni? Povem vam, da ne prodrete živi skozi! Ali jih ne čujete?«

Prisluhnil sem. V daljavi je uho ujelo lahno brnenje, slično šumečemu roju čebel. Menil sem, da me hoče ta človek prestrašiti, samo da bi dobil prenočevalca, ki bi mu v tej samotni povedal kaj novega. Zato sem zamahnil farmerju v slovo in jo pogumno mahnil po cesti, ki je sijala pred menoj.

Ko sem napravil četrť poti, so mi pričeli postajati nekateri moskiti nadležni. Zato sem stopal hitreje. Sredi močvirja mi je prišla elaba presti. Moskiti so me jeli pošteno pikati. Mož je govoril pravi tu je moralo res biti njih leglo. Bilo jih je pač na milijarde.

Kmalu je bilo tako hudo, da sem vsakokrat, kadar sem potegnil z roko čez obraz, zmečkal najmanj trideset teh krvososov. Toda stotine se jih je spet vrglo name in za njimi tisoči.

Prej sem pospešil korak, a zdaj sem že dirjal kakor norec. Vedel sem, da moram zelo hiteti, če si hočem sploh rešiti življenje.

Leteč sem odlomil od drevesa vejo in z njo podil mrčes. Nič ni pomagalo. Ozračje je bilo polno te golazni, ki je zameglila nebo. Šumenje moskitov je bilo tako močno, da je zadušilo odmev mojih korakov. Odvrnel sem vejo in še bolj dirjal. Vrniti se je bilo zdaj prepozno.

Moskiti so mi silili v oči, nos, usta in celo v ušesa. Z rokama, od katerih mi je curljala kri, sem se jih mogel komaj toliko ubraniti, da sem mogel dihati. Čutil sem, da sem že pešal v tej strašni borbi. Nepopisna groza me je obsla. Pričel sem rjovelj od strahu, da bi me ne dohitela tako strašna smrt.

Zadnjih minut tega dirjanja se ne spominjam več. Bil sem pač že na pol blazen. Noge mi niso mogle že več naprej. Zalotel sem se in priletel na lesen plot hiše, ki je bila med prvimi v Canaanu.

Ta padeč me je nekoliko osvstnil. Z zadnjimi močmi sem se dvignil. Zataval sem proti vratom. Videl nisem skoraj nič. Dotipal sem vrata. Šibko sem zaklical na pomoč in potkal.

Začul sem še besede: »Za božjo voljo! Ta človek je prešel močvirje moskitov!« Nato sem se onesvestil.

Vzdramil sem se šele čez tri dni. Samo

RADIO

PROGRAM RADIO LJUBLJANE

od 24. maja do 31. maja 1934.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče. — Četrtek, 24. maja: 18 O šloviku 18.30 Srbohrvaščina 19 Plošče po željah 19.30 Pogovor s poslušalci 20 Ura sladkih melodij 20.45 Harmonika 21.15 Radijski orkester 22 Čas, poročila, lahka glasba. — Petek, 25. maja: 11 Solska ura 18 Mladinski zbor ženske realne gimnazije 18.30 Izlet za nedeljo 19 Francoščina 19.30 Osnovni problemi socialne politike 20 Prenos iz Zagreba 22 Čas, poročila, lahka glasba. — Sobota, 26. maja: 18 Radij. orkester 18.30 Zabavno predavanje 19 Primorska ura 19.30 Zunanji politični pregled 20 Komorni šramel kvartet 21 Radijski orkester 22 Čas, poročila 22.15 Čajkovski VI. na ploščah. — Nedelja, 27. maja: 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika, 9 Versko predavanje 9.15 Prenos cerkv. glasbe 9.45 Plošče 10 Trbovlje 10.30 Radijski orkester 12 Čas, plošče 18 O ovčereji 16.30 Turgenjev: Tuji kruh 17.30 Pevski zbor realne gimnazije iz Celja 20: Prenos iz ljubljanske opere. V odmoru: Čas in poročila. — Ponedeljek, 28. maja: 18 Gospodinjska ura 18.30 Westfalija 19 Radijski orkester 19.30 Zdravniška ura 20 Prenos opere iz Zagreba; v odmoru čas in poročila. — Torek, 29. maja: 11 Sol. ura 18 Otroški kotiček 18.30 plošče 19.30 Bink. običajji pri slov. narodih 20 O razvoju mladinske glasbe 20.30 Duetni večer 21.15 Radijski orkester 22.10 Čas, poročila 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 30. maja: 10 Prenos otvoritve ljubljanske velesajma 18 Komorna glasba 18.30 O verstvih 19 Radijski orkester 19.30 Literarna ura 20 Koncert orkestra Glasbene Matice 22 Čas, poročila, lahka glasba.

DOBRO ČTIVO

k Praznik presv. Rešnjega Telesa. Največje slavje, kar ga premore katoliška Cerkev, je procesija na praznik presv. Rešnjega Telesa. V procesiji imamo zdaj naš domači jezik in v njem prosimo blagoslova za svoja domača polja. Mnogi so si želeli, da bi ta obred imeli v priložnosti knjižici v rokah. Družba sv. Mohorja je temu ustregla. V knjižici je zgodovinski uvod v razumevanje praznika in procesije, potem praznična maša in obred procesije. Knjižica je izšla v okusni opremi. Priredil jo je Jože Pogačnik. Stane za ude broš. 6 Din, v platnu z rdečo obrezo 9 Din, v pegamoidu z zlato obrezo 12 Din. (Cena za neude 8, 12 in 16 Din)

k Knjiga o lepem vedenju. Tretja zelo pomnožena in izpopolnjena izdaja, 388 strani. Stane Din 50, vezana Din 64, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Nova izdaja je prilagodena do podrobnosti novim razmeram duhovnega in materialnega življenja. Posveča veliko skrb obveznostim, ki jih ima človek do družbe. Skratka: knjigo o lepem vedenju mora poznati vsak človek, če neče veljati pri soljudih za nevedneža ali neolikanca. Knjiga bi morala imeti častno mesto v vsaki slovenski hiši. Toplo jo priporočamo!

Pozdravi!

(Vcl. Kikinda.)

Od vseh strani se oglašajo v »Domoljub«, samo me smo molčale do zdaj. Želim pa povedati vsem bravcem, da živi v Vel. Kikindi v Banatu sedem Slovencev in banovinski bolničarji. Tukaj je velika vročina, združena s sušo. Že dva in pol meseca ni deževalo. Naša bolnišnica je v lepem gozdiču, kjer smo vsaj malo zavarovali pred vročino in prahom. Z veseljem čakamo vsake številke »Domoljuba«, da prejramo novice iz drage nam Slovenije. Pošiljamo vsem bravcem in domačim prijazne pozdrave. — P. Povše, Tončka, Minka, Francka, Elka, Mici in Lojzka.

moja krepka narava me je rešila smrti. Toda več tednov sem še moral ostati v postelji. Obrunke iz tega boja sem pa odnesel s seboj, moj obraz je ostal izmaličen še dolgo časa.«

Moško perilo

Din 21.— oksford srajca
Din 26.— platnena srajca s cefir prsi
Din 38.— pike srajca
Din 45.— touring srajca
Din 19.— spodnje hlače; dolge
Din 20.— spodnje hlače, kratke
Din 65.— spalna srajca
pri

TIGOVSKI · DOM
Sternski
TOVARNA · PERILA · TI · OBLEK

Čelje št. 19

Veliki ilustrirani cenik zastoj. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

ZA KRATEK ČAS

V restavraciji. — »Natakar, vedno dobim dva koščka svinjine, danes ste mi prinesli samo enega.« — »Oprostite, dragi gospod, gotovo je kuharica zopet pozabila prerezati ga na dvoje.«

Sin gledališkega ravnatelja. »No, sinko, kako ti je ugajalo prvič v šoli.« — »To bi bil debelo gledal, papa. Kaj takega še nisi videl. Vsi sedeži so bili razprodani.«

Od hiše do hiše. »Ali že veste, da služi vaša prejšnja kuharica sedaj pri nas?« — »Res?« — »Da, toda bodite brez skrbi. Mi ji ne verjamemo niti polovico tega, kar nam pripoveduje o vas.«

Velikodušen lovec. »No, no, nisi nič ustrelil?« — »Pa še koliko — 4 zajca, 3 fazane in 8 jerebice, pa sem vse podaril neki siromašni ženski!«

Pogodil je je. »Ali znajo vaše živali tudi kakšne posebnosti?« — »Gotovo! Ta kamela n. pr. pomena celo nos ljudi. (Ji vrže nekaj hrane.) Vidite, kako globoko se je priklonila!« — »Tepeš! Žival se je vendar priklonila samo zaradi hrane!« — »No — in ljudje...!«

Ljubezniv nasvet. Tujec: »Prosim vas, kako pridem najhitreje na kolodvor?« — »Tecite.«

Vse zanj. »Kako sem ti všeč v novem kožuhu, močiček?« — »Zelo, in vesel mi, da ti tako lepo pristaja. Koliko pa stane?« — »Račun dobimo jutri. Saj veš, da ne gledam na denar, če ti lahko napravim veselje.«

Junak. »Nekoč sem srečal v Afriki in pragozdu orjaškega tigra. Planil sem nanj in ... in mi odsekal rep.« — »Zakaj mu pa nisi odsekal glave?« — »Ker mu je je bil odsekal pred menoj že nekdo drugi.«

Teška izbira. »Zdaj imam na izbiro dva žonina. Eden ima mnogo denarja, drugi je pa duhovit in izboren plesalec.« — Poskusi torej, če se prvi nauči plesati.

Najdenina. »Mnogo denarja potrebujem zdaj, ker moram plačati visoko najdenino.« — »Zakaj pa?« — »Ker je moja hči končno našla moža.«

Pri vedeščavalki. »Gospod, vi dobivate pogosto pisma od neke dame.« — »Res je, to so računi, ki mi jih neprestano pošilja šivilja moje žene.«

Brinje za žganjekuho
oddaja po najnižji ceni trvdka

IVAN JELACIN, Ljubljana, Emonska c. 2

Raztresena žena. »Pomislil možiček, kako neverjetno raztresena sem. Včeraj sem ti šla kupit nogavice, pa sem si kupila mesto njih klobuk.«

Strahopeten kandidat. »Vi se torej potegujete za mesto nočnega čuvaja v našem zverinjaku?« — »Da, gospod ravnatelj.« — »No, dobro. Kaj bi storili, če bi vam ponoči ušel iz kletke lev?« — »Tako bi... takoj bi...« — »No, kakšne korake bi storili v tem primeru?« — »Največje, kar jih morem.«

Razpis organistovske službe.

Zupni urad na Trebelnem razpisuje službo organista. Tajuiki hranitnice in obrtniki imajo prednost. Poročeni so izključeni. Plača po dogovoru. Zupni urad na Trebelnem 14. V. 1934.

V lekarni. »Nedavno sem kupil pri vas zdravilo proti rdečici nosa. Uporabljal sem to mast in sedaj je nos moder.« — »Kakšno barvo bi pa hoteli imeti?«

Praktičen nečak. »Janeček, zakaj pa ne sežeš stricu v roke?« — »Ker nima pomena. Saj mi je povedal, da nima denarja.«

Slučajno zadel. Gostilničar z dežele, ki je rad veljal za izobraženega, je rabil tuje besede. Pri tem se je pa seveda zelo velikokrat uredal. Nekega dne je prišel v banko in nagovoril ravnatelja: »Gospod bankroter...« Takoj mu odgovori ravnatelj: »Zaenkrat še nisem, lahko se pa zgodi.«

Kje je graščak?

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Krojšahega vajence

sprejemem Hrana po dogovoru Leopold Kolman, Bled.

18 A. ž. panjev

praznih in 100 izdelanih satnikov poceni naprodaj. Svigelj Ivan, Logatec 43.

Koso za Din 15'—

»Bilakc kosirje in naj-novešje brzoklepalnice dobite pri znani trdnici Fr. Stupica, železnina, poljedelski stroji in čebelarške potrebščine, Ljubljana, Gosposvetška cesta 1

Valenca za mizarstvo

sprejemem. Mrhar Ivan, Stanežiče, Št. Vid nad Ljubljano.

Fanta

16 let starega za vsa kmečka dela takoj sprejem. Dečman, Savije 10, p. Jelica

Kmečko posestvo

srednje veliko pri železniški postaji v okolici Ljubljane prodam. Naslov pove nprava »Domoljuba« 5592

Zelo poceni se oble-

čete pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Posestvo, na katerem

se redi 5 glav živine. naprodaj. Pri posestvu je mlin na en tečaj in dovolj gozda. Cena Din 67.000.—. Jernej Vodišek, Vest. Širje 55, Zidanovci.

Krušno moko

svežo, pšenično, nudim. Na željo pošljem vzorce Ivan Kuralt, valjnič mlin, Domžale.

Vse čebelarške potre-

breščine Vam nudim najceneje. Fr. Stupica, železnina in zaloga poljedelskih strojev, v Ljubljani, Gosposvetška c. 1. Kupujem čisti vosk, staro železo in druge kovine.

Lepa košnja v bližini

sklega kolodvora se ceno odda. Poprašiti: K. Češ, Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 6.

Posestvo, 2 parceli

in travnik za 2 govede in prijaznem kraju, pol ure od Izlake naprodaj. Očakar, gostilna, Medija-Izlake.

Klapec vajen konj tre-

zen. pošlen, s samo dobrimi spričevali dobi takoj stalno službo. Javornik, Ljubljana, Domobranska 7.

Kosilni stroji

skoro nov, ceno naprodaj Pirš Ivana, Domžale, Kolodvorska 26.

Klavca in dekle

na kmetijo sprejemem. Pogačar Anton, Zgor. Šiška 84.

Fanta od 14—16 let

starega, sprejemem, Zg. Kašelj št. 23, D. Mar. v Polju.

Žitočistilnik na 8 si-

totov, dalje brzoklepalnik ter malostiskalnice (prešo) vse zajamčeno v dobrem stanju, ter po ugodni ceni prodam, tudi na obroke. Nask v pripravi »Domoljuba« štev. 5794.

Pletilne stroje prodaja na obroke »TEHNA«, Ljubljana, Mestni trg št. 25/L

Posnemalnike in brzoparilnike

prodajamo na obročna odplačila. Sprejememo potačice »TEHNA« Ljubljana, Mestni trg št. 25/L

Uboji bolnik. Zdi se, da dela požiranje vašemu možu hude preglavice.« — »Da, gospod doktor, toda samo, če mora požirati vodo.«

Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak
Urednik: Jože Kolček
Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč

Tudi Vi

obiščite
XIV. LJUBLJANSKI VELESEJEM

30. maja - 10. junija

Železniška izkaznica za **POLOVICNO VOZINNO** se dobi pri blagajnah vseh železniških postaj in velja **Din 5'—**.
Permanentne vovesek legitimacije se dobe pri Putniku, denarnih zavodih in občinskih uradih, 40.000 m² obsega sejšišče. Vskovratno blago. Specialne razstave: Kartografska, go spodnajska, reklamo—propaganda, ruska. Priključeno velikomestno sabavišče.

Združite koristno z ugodnim!

Obiščite novo trgovino »pri Cirilu«

Ceni, občinstvu naznanjam, da sem prevzel znano trgovino z mešanim blagom **VI. SKRBEC, VRHNIKA štev. 28** katero bom vodil pod imenom

CIRIL MALAVAŠIČ „PRI CIRILU“

Trgovino sem založil popolnoma s svežim prvovrstnim specerijskim blagom, manufakturo, konfekcijo (»TIVA R« obleke), galanterijo, železnino l. t. d.

Za obilen obisk se priporočam **CIRIL MALAVAŠIČ („PRI CIRILU“) VRHNIKA 28**

Na trgu. Kupujoči meščan mladi kmetici: »Čujte, ta-le kura je pa zelo stara.« — »Stara? Mar sem jaz stara?« — Meščan: »Ne, nasprotno.« — »No, vidite, a kura je že dve leti mlajša od mene.«

V krčmi. »Ti si se oženil na stara leta?« — »Da.« — »Koga si pa vzel?« — »Žensko.« — »Bedast odgovor! Ali si že videl koga, ki je vzel moškega?« — »Da, moje ženo.«

Dobro se je odrezal. »Porednež gruč križi mati na sinčka, »kaj ne veš, kam pridejo dečki, ki ne spravljajo denarja v šparovček?« — »Vem, mamica, v kino pridejo.«

Za zdravljenje **vseh vrst ran**

krast, lišajev, tur ov in ostalih kožnih bolezni

ter kot prvo pomoč pri vseh nesrečah, poškodbah in opeklinah mnogi zdravniki priporočajo

„FITONIN“
ki prepreči infekcijo, ustavi krvavenje, ne dopušča, da bi se rana gnajila ampak jo hitro zaceli. Stokletnica Din 20.— v lekarnah po postnem povzetju 2 steklenici 10.—. Poučno knjižico št. 17 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z. o. z. Zagreb 1-18

Reg. pod š. br. 1981 od 26. VII. 1-35.

Častna izjava. Podpisana Vovk Terezija, poš hči, Černivec št. 3, preključujem in obžalujem, kar sem govorila neresničnega o Suštaršič Francki, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega postopanja proti meni. — Černivec, 17. maja 1934 — Vovk Terezija.